

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:21

Fredagen den 1 mars

§ 1 Miljö

Miljö- och klimatminister Isabella Lövin

Åtterrappport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 20 december 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 5 mars 2019

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi säger välkommen till statsrådet Isabella Lövin och går in på behandlingen av den kommande föredragningslistan till miljørådet. Den första punkt vi har att ta ställning till är en återrappport från mötet den 20 december. Därefter kommer vi till information och samråd inför mötet i rådet den 5 mars. Finns det något att tillägga från statsrådets sida utöver den skriftliga återrapporten?

Anf. 2 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Nämnden har ju fått en skriftlig återrappport från miljørådets möte den 20 december, och jag har inget att tillägga i övrigt.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Då läggs återrapporten till handlingarna.

Vi övergår till samrådet och börjar med dagordningspunkt 3, Dricksvattendirektivet. Här ska ett beslut fattas om en allmän riktlinje.

Anf. 4 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr ordförande! Miljørådet väntas fatta beslut om en allmän inriktning gällande omarbetningen av dricksvattendirektivet. Regeringen konstaterar att samtliga frågor av betydelse för Sverige, som regeringen tidigare har förankrat i riksdagen, har kunnat lösas vid förhandlingen.

Förhandlingarna har bitvis varit tekniskt komplicerade, inte minst gällande frågan om artikel 10.1 a, som handlar om material i kontakt med dricksvatten. Regeringen bedömer att den föreslagna texten ligger i linje med mer ambitiösa EU-regler. Samtidigt kommer det att finnas behov av att förtydliga kraven i ett senare skede av lagstiftningsprocessen.

För regeringen är det viktigt att reglerna är praktiskt genomförbara och kostnadseffektiva, verkligen är minimiregler och innebär ett reellt skydd för människa och miljö. Dricksvattendirektivet bör heller inte begränsa

byggproduktförordningens tillämpningsområde eller hamna i konflikt med den.

Efter att Coreper behandlat frågan i fredags står det nu även klart att ordförandeskapet föreslår ett justerat parametervärde för bly: från 5 till 10 mikrogram per liter. Det är i princip vad som gäller i dag. Vi hade föredragit en lägre nivå. För att direktivet ska ge ett reellt skydd för människors hälsa avser regeringen att på rådsmötet markera att vi föredrar det lägre parametervärdet.

Sammantaget gör regeringen bedömningen att Sverige kan stödja förslaget till allmän inriktning.

Anf. 5 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Tack, statsrådet, för föredragningen! Jag har några frågor om detta. Det är ju ett i många delar ganska detaljerat ärende.

I ståndpunkten, som den är formulerad, står det att regeringen kan stödja ordförandeskapet, men det står sedan att det ändå finns en del frågetecken och att det är önskvärt med ökad tydlighet. Det står också att det måste säkerställas att de föreslagna reglerna är praktiskt genomförbara, kostnadseffektiva och så vidare. Ska man tolka detta som att regeringen kan stödja ordförandeskapet under förutsättning att detta reds ut, eller hur avser man att gå vidare med att säkerställa detta? Det låter snarast som att ordförandeskapets förslag i dagsläget inte lever upp till det som regeringen säger måste säkerställas.

En följdfråga gäller de olika gränsvärden som är uppsatta. Många aktörer har påpekat att de behöver ligga i linje med WHO:s gränsvärden och inte får överstiga dem. Kan regeringen säga om detta är i enlighet med WHO:s gränsvärden eller om kraven går längre?

Sist men inte minst har jag fått höra att flera medlemsländer kopplat till detta med material i kontakt med vatten har drivit frågan om bland annat rör i kontakt med dricksvatten och att det skulle ha funnits önskemål om ytterligare skrivningar från ett antal medlemsstater. Jag undrar hur regeringen har ställt sig till den frågan.

Anf. 6 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Jag fortsätter lite på Jessicas linje. Vi hade i går kemikaliedebatt i kammaren, där bland annat vi kristdemokrater tog upp frågan om förbud mot PFAS, som regeringen i sitt förslag inte tillstyrker. I ståndpunkten ser vi att det är ett kompromissförslag, och jag tolkar det som att regeringen skulle vilja gå längre. Anser statsrådet att vi ska jobba för att på sikt ha förbud mot alla PFAS-ämnen, förutom de ämnen där miljö- och hälsoegenskaperna ändå visar sig acceptabla? Vill statsrådet gå längre när det gäller förbud mot PFAS-ämnen?

Anf. 7 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Jessica Rosencrantz ställde frågan om vi kan stödja inriktningen i dess nuvarande form. Ja, det är vår bedömning. Detta är rådets inriktning. Vi går sedan till trilogien, och därefter är det mycket som också kommer att hamna hos kommissionen i form av genomförandeakter och delegerade akter. Vi kommer att ha expertgrupper där Efsa och från svensk sida Livsmedelsverket kommer att delta för att på mer detaljerad nivå avgöra

vilka ämnen det ska gälla och hur man går vidare med implementeringen av dricksvattendirektivet.

Förslaget till direktiv är resultatet av ett medborgarinitiativ – mig veterligen det första som har kommit så här långt – med över 1 miljon namnunderskrifter av medborgare i Europa. Det är viktigt att vi kommer framåt, och det tar sig också uttryck i att detta är högt prioriterat av kommissionen, parlamentet och många medlemsländer.

WHO baserar löpande sina rekommendationer på ny kunskap, och Efsa kommer att följa implementeringen noggrant.

När det gäller rör i kontakt med dricksvatten ber jag att få lämna över till min tjänsteman från departementet.

Anf. 8 Departementssekreterare MARINA FRANSSON:

Jag sitter på djur- och livsmedelsheten på Näringsdepartementet.

Artikel 10.1 a är ganska komplicerad eftersom det rör sig om livsmedelslagstiftning som träffar en byggförordning och även miljölagstiftningen. För tio år sedan försökte kommissionen komma fram med tydligare regler men lyckades inte, och detta är ett omtag.

Vad gäller minimireglerna kan Sverige och andra länder begära undantag enligt den rättsliga grunden 193. Det gäller till exempel bisfenol A, där Sverige redan har lagstiftat. Dricksvattendirektivets bilaga gällande ämnena kommer löpande att uppdateras i expertgrupper baserat på kunskap från forskningen som WHO fastställer. Sedan kan varje land för sig begära undantag och sänka ytterligare utifrån ny kunskap som kommer; detta ansöker man om hos kommissionen.

Detta är komplicerat. Det finns många ämnen som vi har väldigt lite kunskap om. Det råder också mycket olika status ute i Europa när det gäller vattenrör och vad de innehåller. Många länder har problem med till exempel bly i dag, något som Sverige inte har problem med.

Detta är så långt vi kan komma med de förutsättningar som råder och de olikheter som finns mellan medlemsländerna. Branschen är inte nöjd, men vi måste hantera frågan och gå vidare baserat på hur snabbt man kan bygga om och bygga nytt, renovera och underhålla. Det måste ligga i linje med vad som är ekonomiskt möjligt att genomföra.

Anf. 9 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag tänkte gå över till nästa fråga från Kristdemokraterna. När det gäller förbud mot PFAS pågår just nu förhandlingar, och jag ber att få överlämna till Emma från departementet.

Anf. 10 Departementssekreterare EMMA WIKSTAD:

Jag finns på kemikalieenheten på Miljö- och energidepartementet.

När det gäller PFAS pågår ganska mycket inom EU. Det finns i dag en begränsning i kemikalienförordningen Reach, som träffar många användningar av PFAS med låga gränsvärden. Syftet är att stoppa det vid källorna. Det finns en del undantag från de begränsningarna. Detta är harmoniserande och gäller alltså även i Sverige.

Inom ramen för den globala Stockholmskonventionen pågår dessutom just nu förhandlingar om att få in ett förbud mot PFAS globalt. Där ser man också ungefär samma undantag som i Reach. När Stockholmskonventionen ratificeras inom EU sker detta i POP-

förordningen, och då försvinner förbudet i Reach. Det harmoniseras alltså på EU-nivå, och det stöder vi. Begränsningsförslaget i Reach togs fram av Kemikalieinspektionen och den tyska behöriga myndigheten tillsammans, så detta är något vi stöder och jobbar för.

Anf. 11 VICE ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi övergår till behandling av dagordningspunkt 4, En ren jord åt alla: En strategisk långsiktig vision för en klimatneutral ekonomi.

Anf. 12 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Ordförande! Jag var här i riksdagen i december, inför miljørådets första åsiktsutbyte om kommissionens meddelande om en långsiktig klimatstrategi för EU. Vid miljørådet den 5 mars tas meddelandet upp igen, och denna gång blir det en politisk diskussion.

Den rapport som FN:s klimatpanel presenterade i oktober visar att det inte räcker att hålla den globala uppvärmningen till 2 grader för att förhindra mycket allvarliga konsekvenser. Regeringen anser därför att EU:s långsiktiga klimatstrategi bör vara i linje med Parisavtalets 1 ½-gradersmål. Rapporten från FN:s klimatpanel visar också att EU minst behöver klara kommissionens nettonollscenarier till 2050 för att vara i linje med 1 ½-gradersmålet. Regeringen anser därför att EU ska nå nettonollutsläpp senast 2050 eller tidigare om vetenskapen visar att det krävs.

Det behöver vidare säkerställas att kommissionens nettonollscenarier och särskilda antaganden om hur stora negativa utsläpp som behövs är i linje med det FN:s klimatpanel visar krävs för att vi ska nå Parisavtalets 1 ½-gradersmål.

En omställning till nettonollutsläpp till 2050 behövs av både ekonomiska och miljömässiga skäl. Omställningen behöver inledas tidigt, omfatta hela ekonomin och göras på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt.

Ett tydligt mål om att nå nettonollutsläpp senast 2050 är också en förutsättning för EU:s internationella trovärdighet och för att EU ska kunna upprätthålla sin ledande roll i de internationella klimatförhandlingarna, som är avgörande för ett framgångsrikt genomförande av Parisavtalet.

Anf. 13 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Herr ordförande! I enlighet med överläggningen i miljö- och jordbruksutskottet i går vill vi göra ett tillägg till regeringens ståndpunkt. Det är en liten förändring jämfört med det som presenterades i miljö- och jordbruksutskottet i går. Efter andra stycket vill vi lägga till: I enlighet med flera scenarier i IPCC:s rapport bör användningen av förnybar energi öka. Men rapporten menar även att kärnkraften behövs för att uppnå klimatmålen.

Det vill vi tillsammans med Moderaterna ha som tillägg efter stycke två.

Anf. 14 ARMAN TEIMOURI (L):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för genomgången!

Vi stöder regeringens ståndpunkt. Men vi vill också att man i diskussionerna i frågan bör lyfta upp att det bör ställas upp tydliga och konkreta delmål för att nå detta.

När det gäller kärnkraftsfrågan och det som Kjell-Arne Ottosson lyfter upp om tillägget tycker vi att det är viktigt både för Sverige och för företagen och framför allt för att nå klimatmålen att kärnkraftsfrågan lyfts upp även på EU-nivå. Därför ställer vi oss bakom KD:s avvikande mening.

Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Som vi aviserade i miljö- och jordbruksutskottet i går stöder vi också tillägget till regeringens ståndpunkt.

Anf. 16 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Jag vill för tydlighets skull säga att Moderaterna, precis som Kjell-Arne sa, står bakom KD:s tillägg.

Anf. 17 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Det här är att öppna för en debatt om val av energislag som inte finns med i kommissionens meddelande. Där finns det full respekt för att de enskilda medlemsstaterna väljer sin energimix. Det finns till och med tydliga skrivningar i artikel 194 i Lissabonfördraget om att åtgärder på EU-nivå inte ska påverka en medlemsstats rätt att välja mellan olika energikällor.

Regeringen har ingen intention att försöka förändra Lissabonfördraget eller ordningen att det är medlemsstaterna själva som bestämmer sin energimix.

Man kan däremot påpeka att det i artikel 194 i fördraget också stipuleras att ett av EU:s mål på energiområdet ska vara att främja utveckling av nya och förnybara energikällor. Motsvarande skrivning för kärnkraft finns inte.

När vi nu ska försöka få med oss EU:s snart 27 medlemsländer på att ha en tillräckligt ambitiös långsiktig klimatstrategi till 2050, så att vi ska vara i linje med Parisavtalet – det behövs för att vi ska klara klimatet – är jag orolig för att vi öppnar upp för en polariserad debatt i rådet. Det här är ingenting som något av de andra medlemsländerna lyfter upp.

Det finns strategier i ett mycket stort medlemsland. Tyskland ska, som ni känner till, avveckla sin kärnkraft. Då bör inte vi från svensk sida lyfta in diskussionen om kärnkraft, dessutom på ett felaktigt sätt. IPCC säger nämligen inte i sin 1 ½-gradersrapport att kärnkraften behövs, utan man har olika scenarier där man konstaterar att kärnkraft som energislag existerar och finns i energimixen och med all sannolikhet kommer att fortsätta finnas 2050. IPCC utgår också från att de förnybara energislagen ska uppgå till minst 70 procent.

Att i det här läget i den här debatten om EU:s långsiktiga klimatstrategi lyfta upp frågan om kärnkraft på EU-nivå, när vi inte har en gemensam politik om energimixen på EU-nivå, ser jag alltså som olyckligt. Jag får naturligtvis respektera om det fortfarande är nämndens åsikt att det ska vara på det sättet. Men jag skulle vilja begära överläggning, också om den formulering som Kristdemokraterna lyfte fram om att IPCC säger att det

behövs. Vi behöver se om vi i så fall kan hitta en skrivning som är mer korrekt.

Anf. 18 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Man kan tycka att olika saker ingår i den här kontexten eller inte. Men det är en diskussion om hur EU ska säkerställa att vi når våra klimatmål. I det sammanhanget tycker vi att det är naturligt att också diskutera energifrågan.

Hela debatten utgår också i någon mån från IPCC:s målsättningar och arbete. Då kan vi konstatera, vilket Kristdemokraterna läste upp, att kärnkraften är en viktig komponent i flera scenarier tillsammans med det förnybara för att nå klimatmålen, enligt FN:s egen klimatpanel. Sedan varierar det. Man pratar om mellan 90 och 500 procents ökning. Men det finns med där som en viktig komponent för att nå klimatmålen.

Nu är den svenska ståndpunkten i och för sig inte formulerad på det sättet, men vi har sett att det har lagts fram ett antal frågor som medlemsstaterna förväntas svara på. Och de är ganska breda. De handlar om hur man förväntas nå målsättningarna.

Det handlar inte på något sätt om att införa ett nationellt bindande krav utan om att föra en diskussion om hur EU gemensamt kan nå de här målen. Vi tycker absolut att det går att ha med i en sådan diskussion.

Anf. 19 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Nu tog Jessica Rosencrantz i stort sett orden ur min mun. Det handlar inte om att peka med hela handen. Det handlar om att konstatera vad som faktiskt står i rapporten, nämligen att det ingår i flera scenarier.

Det handlar inte om att vi vill tala om för andra länder vad de ska göra. Det här är mer ett konstaterande som vi anser är viktigt att få med.

Anf. 20 MARTIN KINNUNEN (SD):

Jag instämmer i stora delar med tidigare talare. Jag tycker inte heller att det är märkligt att ta upp kärnkraft i det här sammanhanget. I diskussionsunderlaget nämns ju kärnkraften. Man nämner biomassa, man nämner sol, man nämner vind och man nämner CCS.

Man nämner också att man bedömer att kärnkraften kommer att stå för 15 procent 2050. Det är ganska oroande, eftersom andelen kärnkraft i dag är 30 procent. Det är alltså en halvering som EU ser framför sig. Om EU har tänkt halvera kärnkraftens andel i energimixen framöver är det angeläget att Sverige lyfter fram problematiken i detta och svårigheterna med att uppnå målen.

Det är en angelägen diskussion, även om alla länder inte håller med. Men det är ingenting som bör hindra Sverige från att lyfta upp den här aspekten.

Anf. 21 MARKUS SELIN (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsrådet för ett klart och tydligt svar.

Av en märklig anledning håller jag för en gångs skull med Martin Kinnunen om det han sa inledningsvis – sol, vind och vatten, höga berg och djupa hav.

Jag förstår inte varför vi här och nu i en allmän diskussion om att nå våra klimatmål ska föra in *ett* energislag. På sätt och vis har ni rätt. Men samtidigt har ni fel. Just kärnkraftsenergi nämns ungefär lika många gånger som sol, vind och vatten i IPCC:s rapport, som jag håller i handen. Det nämns på sidorna 16, 17 och 23. Det nämns varken fler eller färre gånger.

Jag yrkar alltså bifall till att stödja statsrådets klara och tydliga åsikt och ställning i frågan.

Anf. 22 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Herr ordförande! Jag ska bara kort svara min kompis i miljö- och jordbruksutskottet, Markus Selin. Jag ska läsa vårt förslag en gång till: I enlighet med flera scenarier i IPCC:s rapport bör användningen av förnybar energi öka.

Vi har alltså med även det. Och för att tydliggöra, eftersom det inte står med, har vi även med kärnkraften. Vi har alltså med energimixen.

Anf. 23 PYRY NIEMI (S):

Jag kan bara instämma i det Markus säger. Men jag tycker nog att det är läge att ajournera mötet.

Ajournering

EU-nämnden beslutade kl. 10.25 på förslag av vice ordföranden att ajournera samrådet.

Återupptaget samråd

Samrådet återupptogs kl. 10.34.

Anf. 24 VICE ORDFÖRANDEN:

Nämnden återupptar sitt sammanträde.

Anf. 25 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag finner det nu oerhört viktigt att EU-nämnden förstår vad frågan handlar om.

Det här är inte en diskussion om *hur* vi ska uppnå klimatmålen, om vilka energislag vi ska ha, hur vi ska minska trafiken, hur vi ska minska jordbrukets utsläpp, hur vi ska öka skogens upptag av koldioxid eller en miljon andra åtgärder som vi behöver vidta för att klara klimatmålen. Ingen av de sakerna är uppe på bordet.

Kommissionen har gett ut ett omfattande meddelande med åtta olika scenarier och föreslår att vi ska sikta på nettonollutsläpp till 2050. Det är *det* diskussionen handlar om.

IPCC:s 1 ½-gradersrapport är inga policyrekommendationer. IPCC är världens samlade klimatforskare. De har inte skrivit vad vi politiker och beslutsfattare ska göra i 1 ½-gradersrapporten. De beskriver troliga utvecklingar eller olika utvecklingsmöjligheter. Forskare till sin natur

säger inte att det är viktigt med kärnkraft eller med det ena eller det andra. De beskriver hur läget ser ut.

Jag tycker att det skulle bli oerhört märkligt om Sverige i Bryssel på ministerrådet påstår att IPCC menar att det är viktigt att uppnå klimatmålen och därmed använda kärnkraft och förnybar energi. Det är inte korrekt.

Jag måste också påpeka att jag tycker att det är förvånansvärt att Sverigedemokraterna, som i allra högsta grad brukar värna om den nationella politiken, i det här fallet utgår från att kommissionen har något slags överhöghet över energimixen och energipolitiken på Europainivå, och påstår att man i sitt scenario har tänkt halvera. Jag tror att Sverigedemokraterna vet att typen av energislag är nationell kompetens – vad Tyskland, Sverige eller andra länder har.

Det är inte fråga om en inriktning där kommissionen eller IPCC säger till Sverige eller något annat land vilken grad av kärnkraft eller förnybart som ska finnas till 2050.

Jag skulle verkligen vädja till utskottet att återigen gå tillbaka till det som är korrekt, nämligen att IPCC har presenterat ett antal scenarier för att nå nettonollutsläpp, och i scenarierna ingår förnybar energi och kärnkraft. Det är inte så att det finns en värdering i detta från forskarnas sida. Det är inte forskningens uppgift.

Återigen vill jag påpeka att det här inte är en diskussion om *hur* vi ska nå nettonollutsläpp, utan det är helt enkelt ett mål vi ska anta. *Hur* kommer i hög grad att vara upp till de enskilda medlemsländerna. Om det tror jag att det finns en majoritet för i riksdagen. Den ordningen finns mycket tydligt uttryckt i artikel 194 i Lissabonfördraget.

Att öppna för en diskussion inför de långsiktiga klimatmålen om att på EU-nivå ha skrivningar om vad som är viktigt i medlemsländernas investeringar i energi är minst sagt olyckligt. Jag skulle önska att vi kunde enas om de förslag som regeringen lagt fram som ett kompromissförslag som är korrekt åtminstone faktamässigt.

Anf. 26 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Tack för en förmaning, som jag dock inte till fullo instämmer i.

Det var känt redan i går när vi hade en överläggning i miljö- och jordbruksutskottet att det var en position som vi ämnade föra fram. Det hade naturligtvis också funnits alla möjligheter för regeringen att diskutera frågan redan innan mötet i dag på ett mer djupgående sätt. Vi anmälde, som bekant, en avvikande mening i går på utskottets möte.

Jag vill upprepa vad jag sa alldeles nyss, nämligen att både diskussionsunderlaget och de frågor som har lagts fram för medlemsstaterna är breda och öppnar för att föra resonemang om rätt många olika saker, kopplat till vilka verktyg som är viktiga för EU framöver, vilka delar som är viktiga för att nå klimatmålen. Det är klart att energifrågan är viktig. Jag delar inte bilden av att det skulle vara ad hoc.

Flera av oss har sagt att det inte är fråga om att tala om vad medlemsstaterna ska göra eller inte göra på nationell nivå. Vi konstaterar att IPCC i sina huvudscenarier beskriver att både förnybar energi och kärnkraft behövs för att nå klimatmålen.

Vi skulle kunna gå ännu längre och säga att nämnden lägger fram den värderingen att detta behövs, men vår uppfattning är att det räcker med att

konstatera att detta finns med i IPCC:s scenarier och alltså beskriver det som är viktigt.

Det är inte ad hoc i sammanhanget. Det är inte att peka med hela handen åt medlemsstater, utan det är att lyfta fram energifrågan och vad som finns med i IPCC:s förslag.

Anf. 27 ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr ordförande! Tack för föredragningarna, presentationerna och de olika ståndpunkter som har lyfts fram.

Det som är av stor betydelse är att vi inte lägger ord i IPCC:s rapport. Sverige har ett oerhört högt anseende. Vi ska inte öppna den dörren när det finns så otroligt många nationer och medlemsländer som gärna misstolkar, driver egna linjer och passar på när de ser att de kan vinna för sitt eget syftes skull. Sverige har ett rykte av att följa spelregler, inte övertolka och inte medvetet missförstå.

Var noga med formuleringarna och säkerställ att vi håller oss till fakta så att vi kan fortsätta att leda och få inflytande med den respekt som svenska politiker över åren byggt upp inom unionen.

Anf. 28 TOMAS TOBÉ (M):

Ordförande! Jag har en ordningsfråga för att få ett klarläggande.

Jag uppfattar i praktiken att regeringen har lagt fram ett kompromissförslag som vi har sett men som formellt inte har redovisats för EU-nämnden. Vi valde att acceptera delar av förslaget med ett komplement som vi försökte göra på ett sådant sätt att vi skulle uppnå en gemensam skrivning. Men vi uppfattar regeringens klarläggande nu som att man avvisar det förslaget. Det handlar om att få klart för sig ungefär var partierna ligger.

Anf. 29 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Det är korrekt att vi har lagt fram ett kompromissförslag. Det är bra att ni har accepterat delar av det. Men det tillägg som har förts fram här anser regeringen inte är korrekt. Jag skulle önska att vi kunde ajournera oss en gång till för att kanske komma fram till ett förtydligande att IPCC talar om den globala energiförsörjningen. Den del nämnden har lagt till är att det är viktigt att uppnå klimatmålen. Det invänder jag mot.

Det vore olyckligt att Sverige skulle vara det land som dels misstolkar IPCC, dels orsakar en polariserad debatt i EU. Debatten ska också tas upp i Europeiska rådet och många andra rådskonstellationer. Jag önskar att vi kunde hålla oss till kärnkraftsdebatten i Sverige och inte föra upp den på en nivå så att den orsakar missämja mellan EU:s länder.

Anf. 30 VICE ORDFÖRANDEN:

Det har framförts ett önskemål om ytterligare en ajournering, och vad jag kan se på ett antal nickningar här accepteras det av nämnden. Jag vill dock påminna er, vänner, om att tiden rinner iväg. Vi ajourneras oss i några minuter.

Ajournering

EU-nämnden beslutade kl. 10.45 på förslag av vice ordföranden att ajournera samrådet.

Återupptaget samråd

Samrådet återupptogs kl. 10.50.

Anf. 31 VICE ORDFÖRANDEN:
Nämnden återupptar förhandlingarna.

Anf. 32 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):
Herr ordförande! Då har vi en text som vi är överens om. Den ska in på det ställe där ni ville ha den, och den lyder: I kommissionens meddelande liksom i IPCC:s rapport presenteras ett antal scenarier för att nå nettonollutsläpp globalt och inom unionen. I dessa scenarier ingår såväl förnybar energi som kärnkraft för att uppnå klimatmålen. Detta är alltså texten.

Anf. 33 JENS HOLM (V):
Vi anmäler en avvikande mening mot att detta förs in i den svenska positionen. Vår motivering är att vi tycker att det är olyckligt att Sverige ska lyfta upp kärnkraft som en energikälla i detta sammanhang. Vi känner inte igen oss i den svenska politiken på det här området, där vi har sagt att kärnkraften kan få sköta sig själv utan att vi politiker ska gå in och styra om det ska vara mer eller mindre.

Anf. 34 PYRY NIEMI (S):
Vi stöder regeringens position och framlagda kompromissförslag.

Anf. 35 VICE ORDFÖRANDEN:
Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med det tillägg som statsrådet har läst upp inför oss. En avvikande mening är redovisad av Jens Holm, Vänsterpartiet.
Vi går vidare till behandling av dagordningspunkt 5, Miljöanpassning av den europeiska planeringsterminen. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 36 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):
Herr ordförande! På miljörådet väntar en diskussion mellan medlemsstaterna om hur ett miljöperspektiv bättre ska integreras i den europeiska terminen. Inför diskussionen har ordförandeskapet utarbetat två diskussionsfrågor. Det gäller dels hur hållbarhetsperspektivet mer effektivt inkluderas i investeringar och vilka verktyg som behövs på nationell nivå, dels hur övergången till en grön ekonomi kan stödjas av olika miljöreformer.

Regeringen välkomnar diskussionen och anser att det är viktigt att integrera miljöhänsyn i den europeiska terminen. Regeringen anser att det är viktigt att EU:s miljöpolitik får fullt genomslag. Vi stöder

kommissionens bedömning i den årliga tillväxtöversikten 2019 att investeringar som tar hänsyn till miljömässig hållbarhet även kan öka produktiviteten. Detta sker genom ökad resurseffektivitet och minskade insatskostnader samtidigt som man bidrar till uppfyllelsen av EU:s miljö- och klimatmål.

För att nå långsiktig hållbarhet anser regeringen att det är viktigt att framtida investeringar tar hänsyn till Parisavtalets målsättningar och andra verktyg såsom EU:s miljöhandlingsprogram och Agenda 2030.

Anf. 37 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, En EU-ram för hormonstörande ämnen.

Anf. 38 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Ordförande! Miljörådet ska ha en diskussion om kommissionens meddelande om ett ramverk för hormonstörande ämnen, som publicerades i november 2018. Regeringen anser att det är angeläget att det görs en översyn av relevanta rättsakter i syfte att minimera exponeringen av människa och miljö för hormonstörande ämnen. Regeringen välkomnar därför att kommissionen bekräftar att man inleder en sådan översyn.

Enligt åtagandena i EU:s sjunde miljöhandlingsprogram borde dock en översyn av relevanta rättsakter ha inletts mycket tidigare så att oron för negativa effekter åtgärdas effektivt och exponeringen minimeras.

Vidare anser regeringen att relevanta rättsakter behöver för ses med specifika bestämmelser om hur hormonstörande ämnen ska identifieras och hanteras. Sådana bestämmelser finns redan, exempelvis när det gäller cancerframkallande ämnen.

Regeringen avser att på rådsmötet föra fram att en förstärkning av skyddsnivån inte får försenas ytterligare, att översynen av de aktuella rättsakterna behöver leda fram till konkreta förslag samt att kommissionen behöver ta fram en arbetsplan med tidsangivelser och en horisontell ansats.

Anf. 39 JENS HOLM (V):

Vi tycker att det låter som en bra ansats från regeringen. Men jag skulle vilja ställa en fråga i sammanhanget. Då medlemsländer har velat gå före på detta område och reglera farliga och skadliga kemikalier har EU vid upprepade tillfällen sagt nej eftersom det står i strid med inre marknadsreglerna. Samtidigt vet vi att ett effektivt sätt att höja hela unionens nivåer på området är att enskilda länder tillåts gå före och införa nationella förbud eller regleringar.

Jag undrar därför om det är regeringens ståndpunkt att driva att medlemsstater i större utsträckning ska kunna gå före på kemikalieområdet och reglera i syfte att skydda sin egen befolkning men också för att höja nivån överlag i unionen.

Anf. 40 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Tack, Jens Holm, för frågan! Det är alltid viktigt att medlemsländer ska kunna gå före när det gäller en strängare miljölagstiftning. Jag ber att få lämna över frågan till min tjänsteman för att tydliggöra.

Anf. 41 Departementssekreterare EMMA WIKSTAD:

Tyvärr är det inte möjligt att gå före där vi har regleringar inom EU. Det skulle vara ett brott mot lojalitetsprincipen. Detta är inte mitt främsta område, för jag är sakkunnig när det gäller kemikalier på kemikalienheten. Detta är alltså tyvärr inte möjligt.

Men där det är möjligt att gå före försöker vi göra det. Det var tydligt redan från 2014 med den förra regeringen, och det är fortfarande tydligt att det finns en ambition att gå före där det är möjligt.

Vad gäller hormonstörande ämnen är en åtgärd från regeringen att vi har tillsatt en offentlig utredning som ska leverera sitt betänkande i september i år. Det ska översättas till engelska, och vi hoppas att det ska kunna bli ett inspel till EU för mer konkreta åtgärdsförslag på hur man ska kunna hantera kombinationseffekter och gruppvis hantering av ämnen inom EU. Jag hoppas att det var ett svar.

Anf. 42 JENS HOLM (V):

Det är jättebra att Sverige går före där man kan gå före. Men jag tänker att det här är en övergripande policydiskussion, och då tycker jag att det vore bra om Sverige lyfte upp frågan om att man ska kunna gå före på alla kemikalieområden just med hänvisning till folkhälsa och miljö överlag. Ni kan se detta som ett medskick till diskussionen.

Anf. 43 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning under denna punkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Övriga frågor. Har statsrådet något att redovisa?

Anf. 44 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Det finns en övrig fråga, nämligen att Belgien avser att på miljörådet den 5 mars ta upp ett förslag om att miljörådet i juni ska hålla en diskussion om åtgärder för att minska flygtrafikens koldioxidutsläpp. Regeringen avser att välkomna att miljörådet ska hålla en sådan diskussion.

Anf. 45 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi anmäler de övriga frågorna till protokollet och tackar statsrådet för medverkan här i dag samt önskar en trevlig helg.

Anf. 46 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Tack detsamma, och tack till nämnden!

Anf. 47 VICE ORDFÖRANDEN:

Statssekreterare Sebastian De Toro med medarbetare är välkomna till EU-nämnden.

Första punkten på vår gemensamma dagordning är åtterrappport från mötet i rådet den 19 december. Finns det något utöver det skriftliga att redovisa från statssekreteraren?

Anf. 48 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO:

Nej.

Anf. 49 VICE ORDFÖRANDEN:

Då läggs den skriftliga åtterrapporten till handlingarna.

Vi övergår till information och samråd inför mötet i rådet den 4 mars. Dagordningspunkt 3 på dagordningen är Förordningen om märkning av däck.

Anf. 50 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO:

Först vill jag bara säga att det är första gången jag är här i EU-nämnden, så jag ber om ursäkt om jag inte behärskar protokollet till fullo.

Herr ordförande! För regeringen är det viktigt att den nya däckmärkningsförordningen kommer på plats. Det är en tydligare märkning som synliggörs för fler och underlättar för däckköpare att fatta välgrundade beslut och försvarar för oseriösa aktörer på marknaden.

Det förslag till ny däckmärkningsförordning som ligger på bordet innehåller krav på märkning av däckens prestanda på snö och is. Synligheten för märkningen ökar också vid internetförsäljning och vid försäljning av däck för tung trafik.

Det här är frågor som är viktiga för svenskt vidkommande och som regeringen har drivit under förhandlingarna i rådet. Vi ser därför att Sverige kan ställa sig bakom förslaget till allmän riktlinje.

Anf. 51 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Nästa dagordningspunkt är punkt 4, En ren jord åt alla: En strategisk långsiktig vision för en klimatneutral ekonomi – riktlinjedebatt.

Anf. 52 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO:

Herr ordförande! Under den här dagordningspunkten ska rådet åter diskutera kommissionens meddelande om en vision för en konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi.

Frågan behandlades i Energirådet och Miljörådet före jul och var nyligen även föremål för diskussion i Konkurrenskraftsrådet den 18

februari. Senare under våren väntas den fortsatt diskuteras i övriga berörda rådsformationer och även i Europeiska rådet.

Regeringens förslag till ståndpunkt är i princip gemensam i alla rådsformationer men tar här hänsyn till det som specifikt gäller för de aspekter som väntas diskuteras i energirådet. Regeringen anser att EU ska nå nettonollutsläpp senast 2050 eller tidigare om vetenskapen visar att så krävs.

En omställning behövs av såväl ekonomiska som miljömässiga skäl. Omställningen behöver inledas tidigt och vägledas av samhällsekonomisk effektivitet.

Vad gäller energiområdet specifikt anser regeringen att en omställning måste rymma tillräckliga möjligheter lokalt och nationellt att välja hur utfasningen av fossila bränslen kan ske mest effektivt för att stimulera ekonomisk tillväxt och nya jobb. Trenden med ständigt ökande detaljreglering behöver brytas.

För vissa långsiktiga utmaningar i omställningen behövs samtidigt EU-gemensamma insatser. Det gäller exempelvis utvecklingen av den inre elmarknaden när andelen variabel kraftproduktion ökar, åtgärder inom transportsektorn och att den energiintensiva industrins globala konkurrenskraft bibehålls eller stärks.

Sedan är jag också införstådd med det tillägg som ni har beslutat om, och det tar vi också med oss till TTE-rådet.

Anf. 53 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Herr ordförande! Jag tackar för föredragningen.

I konsekvensens namn, med tanke på föregående ärende, vill vi även här lägga in det nya förslaget i den svenska ståndpunkten efter första stycket. Jag bad statsrådet att få texten. Den sa hon att Tomas Tobé hade fått och att hon hade fått den av honom, så vi har inte texten. Möjligtvis har stenograferna den. Men den text som vi kom överens om under förra punkten ska in även här i den svenska ståndpunkten efter första stycket.

Anf. 54 VICE ORDFÖRANDE:

Statssekreteraren nämnde ju i sin föredragning att man tar hänsyn till det som vi kom överens om förra gången, så det ordnar sig säkert.

Anf. 55 TOMAS TOBÉ (M):

Jag kan för sakens och protokollets skull läsa upp texten. Men jag tror att det är ni som sitter på papperet, om mina källor är korrekta.

Anf. 56 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO:

Jag har fått ett papper här, så jag läser upp texten: I kommissionens meddelande liksom i IPCC:s rapport presenteras ett antal scenarier för att nå nettonollutsläpp globalt och inom unionen. I dessa scenarier ingår såväl förnybar energi som kärnkraft för att uppnå klimatmålen.

Anf. 57 JENS HOLM (V):

Vi vidhåller vår avvikande mening på den här punkten.

Anf. 58 ARMAN TEIMOURI (L):

Tack för genomgången! Vi stöder regeringens ståndpunkt, men vi ser gärna att ni också ställer krav på konkreta och tydliga delmål i arbetet för att nå nettonollutsläpp. Vi ställer oss också bakom att man ska få med det hela i ståndpunkten.

Anf. 59 VICE ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med det tillägg som överenskoms under det förra rådssamrådet och med en avvikande mening från Jens Holm.

Dagordningspunkt 5 är Övriga frågor, Aktuella lagstiftningsförslag. Finns det något att anföra från statssekreterarens sida?

Anf. 60 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO:

Ja tack, herr ordförande, jag skulle vilja göra ett tillägg om gasmarknadsdirektivet.

Det rumänska ordförandeskapet kommer under punkten Övriga frågor även att lämna en lägesuppdatering om förhandlingarna om förslaget till reviderat gasmarknadsdirektiv.

Som framgått i medierna på senare tid lyckades det rumänska ordförandeskapet få rådet att enas om ett mandat inför förhandlingarna med Europaparlamentet. Snart därefter nåddes en preliminär överenskommelse mellan rådet, parlamentet och kommissionen om förslaget som godkändes av rådet förra veckan.

Anf. 61 VICE ORDFÖRANDEN:

Därmed anmäler vi de övriga frågorna till protokollet.

Vi tackar för samrådet och önskar en trevlig helg.

§ 3 Rättsliga och inrikes frågor
Statssekreterare Elisabeth Backteman
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 6–7 december 2018
Återrapport från informellt ministermöte den 7–8 februari 2019
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 mars 2019

Anf. 62 VICE ORDFÖRANDE:

Vi välkomnar statssekreterare Elisabeth Backteman med medarbetare till den här sammankomsten.

Först har vi en återrapport från rådet den 6–7 december 2018 och en återrapport från informellt ministermöte den 7–8 februari. Finns det något utöver det skriftliga att tillägga från statssekreterarens sida?

Anf. 63 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Nej, inga tillägg.

Anf. 64 VICE ORDFÖRANDE:

Då lägger vi återrapporterna till handlingarna.

Vi övergår till information och samråd inför möte i rådet den 7–8 mars. Den första punkten är dagordningspunkt 3, Förordning om ändring av förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning.

Anf. 65 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Ordförande! Förslaget om ny förordning om en europeisk gräns- och kustbevakning överlades i justitieutskottet senast den 23 oktober, och då fick vi stöd för vår ståndpunkt. Därför tänker jag hålla min inledning kort och be att få hänvisa till den kommentar och det Fakta-PM som har tagits fram. Utskottet fick dessutom en uppdaterad information den 5 februari om läget i förhandlingarna.

Vid rådsmötet kommer ordförandeskapet att ge en lägesrapport från förhandlingarna om en ny förordning om den europeiska gräns- och kustbevakningen. Det är alltså endast en informationspunkt.

LIBE-utskottet antog i början av februari sin position om Europaparlamentets betänkande om förordningen. Vid Coreper den 20 februari erhöll ordförandeskapet ett förhandlingsmandat inför vidare förhandlingar med Europaparlamentet. Ordförandeskapets ambition är att nå en överenskommelse i rådet och med Europaparlamentet om hela förordningsförslaget före parlamentsvalet i maj.

Ordförandeskapets kompromissförslag har tillgodosett de viktigaste önskemålen om förändringar i kommissionens förslag som Sverige drivit under förhandlingarna. Överlag har ordförandeskapet omhändertagit de svenska ståndpunkterna under förhandlingens gång.

Det har till exempel handlat om att genomförandet av förordningen ska vara villkorat av innevarande och nästa budgetförhandling inom ramen för det fleråriga finansiella ramverket. Detta villkor återfinns nu i skälen till förordningen.

Det har också handlat om att den stående styrkan ska inrättas genom en gradvis utrullning från 2021 och att det är de operativa behoven som

ska styra utstationeringen. Kompromissförslaget förtydligar också att antalet 10 000 ska förstås som den maximala kapacitet som Gräns- och kustbevakningsbyrån har till sitt förfogande år 2027.

Beträffande myndighetsutövning har det tydliggjorts att den medlemsstat där en operation ska genomföras måste lämna sitt samtycke till myndighetsutövning som ska utföras av Frontex egen personal.

Eftersom den föreslagna revideringen ligger i linje med tidigare svensk ståndpunkt välkomnar regeringen de nu kommande förhandlingarna med Europaparlamentet.

Anf. 66 JENS HOLM (V):

Vi hänvisar till vår tidigare avvikande mening. Vi vill inte ha den europeiska gräns- och kustbevakningsstyrkan. Vi anser att det här är nationell kompetens, att vi bör och kan kontrollera våra gränser själva utan att EU gör det.

Anf. 67 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag har en kunskapsfråga på den här punkten. Om jag förstår det hela rätt skjuter man allting ett år framåt i tiden – eller? Det var ju tidigare meningen att man skulle dra igång detta 2020, men nu är det 2021 som är startpunkten för uppbyggnaden, om jag förstår det rätt vilket inte är säkert att jag gör.

Anf. 68 TOMAS TOBÉ (M):

Jag kan bara till protokollet säga att vi sedan tidigare står bakom regeringens ståndpunkt. Jag kan till och med vara så generös att jag också säger att det är väldigt välkommet att regeringen har varit så framgångsrik i förhandlingarna på det här området.

När vi nu verkar kunna få detta på plats vill jag avslutningsvis säga att det är otroligt angeläget att Sverige nu gör allt för att det här ska bli av, så att det inte blir ytterligare förseningar eller att det möter på något motstånd. Det vore otroligt välkommet med ett beslut så snart som möjligt.

Anf. 69 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Jag ska besvara ordförandens fråga. Det är en förskjutning med ett år. Skälet till det är att man vill ge medlemsstaterna tid för att kunna rekrytera, så det är ett mer praktiskt skäl.

Anf. 70 VICE ORDFÖRANDEN:

Detta är ju en informationspunkt. Jens Holms avvikande mening är registrerad i protokollet. Men vi tar här inte ny ställning till någonting, utan vi anmäler informationen till protokollet.

Finns det något från statssekreterarens sida att anföra om dagordningspunkt 5, Övriga frågor?

Anf. 71 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Tanken är att ordförandeskapet ska informera om aktuella lagstiftningsförslag, men de har ännu inte meddelat vilka. Vår avsikt är då att lyssna till informationen.

Anf. 72 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi anmäler informationen till protokollet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, EU:s åtgärder mot terrorism – lägesrapport och fortsatt inriktning.

Anf. 73 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Ordförandeskapet har inför debatten presenterat ett underlag som dels summerar de viktigaste framsteg som har gjorts inom EU-samarbetet för att möta hotet från terrorism, dels lyfter fram några områden där ordförandeskapet ser utrymme för ytterligare åtgärder. Ordförandeskapet frågar dessutom om medlemsstaterna ser behov av ytterligare lagstiftning eller andra åtgärder och vilka områden som då är särskilt viktiga.

Som konstateras i dokumentet har mycket gjorts inom EU för att möta hotet från terrorism, inte minst vad gäller våra myndigheters tillgång till och förutsättningar för att utbyta information. Det kan till exempel ske genom Schengens informationssystem och nu senast även genom interoperabilitetspaketet.

Vi har också vidtagit viktiga åtgärder för att kunna förhindra finansiering av terrorism. Nu bör det vara prioriterat att medlemsstaterna verkligen genomför det vi har beslutat samt att de får verktyg och lagstiftning på plats.

Terrorismbekämpning kräver en bred ansats och insatser på många områden. Alla de områden som lyfts fram i ordförandeskapets dokument är intressanta. Regeringen välkomnar inledande diskussioner på samtliga områden. Arbetet för att förebygga våldsbejakande extremism är till exempel en mycket viktig del i det långsiktiga arbetet för att förebygga terrorism.

Ett område där ordförandeskapet ser utrymme för ytterligare åtgärder gäller passageraruppgifter. Enligt EU:s PNR-direktiv är medlemsstaterna redan i dag skyldiga att samla in och bearbeta passageraruppgifter från kommersiellt flyg, så kallade PNR-data. Uppgifterna ska användas för att bekämpa terrorism och annan grov brottslighet.

Ordförandeskapet öppnar nu för att överväga insamling av PNR-data även från andra trafikslag än flyg. Regeringen tycker att detta är intressant och fortsätter gärna en sådan diskussion. PNR-data från kommersiell båt-, tåg- och busstrafik skulle kunna bidra till att effektivisera bekämpningen av grova brott och terrorism.

Det finns dock väsentliga skillnader mellan dessa trafikslag och flygtrafik, särskilt avseende tåg- och busstrafiken. Där behöver de ekonomiska, praktiska, tekniska och även integritetsmässiga aspekterna av en utvidgning till dessa trafikslag grundligt utredas innan ett konkret förslag kan presenteras.

Ett område som inte tas upp i ordförandeskapets dokument, men som EU:s samordnare för terrorismbekämpning tidigare har tagit upp, gäller möjligheten för brottsbekämpande myndigheter att få tillgång till information insamlad i krigszoner. Denna typ av information kan vara värdefull både som underrättelseinformation för att upptäcka och förhindra terroristbrott och som bevisning för att man ska kunna utreda och lagföra brott.

EU:s samordnare för terrorismbekämpning har flera förslag på hur detta arbete kan stärkas. Regeringen välkomnar att arbetet med att utveckla dessa förslag fortsätter. Det måste också göras i samarbete med andra

berörda instanser, som exempelvis Europol och Eurojust samt med medlemsstaternas egna experter.

Om det skulle bli aktuellt med fördjupade diskussioner på något område kommer vi naturligtvis att återkomma till riksdagen i de delarna.

2018/19:21

1 mars

Anf. 74 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, statssekreteraren, för genomgången! Jag tror att vi till stora delar är överens om tagen och vad vi vill att EU ska göra. Vi talar ibland om att EU inte ska göra allt, men när det gäller just att bekämpa terrorism tror jag att vi är överens om att detta måste ske på EU-nivå och även på internationell nivå.

Jag har några funderingar när det gäller de frågor som finns i ett av de papper som man ska diskutera. Det handlar om två frågor som man har gett till delegationer och ministrar. Den ena avser om det saknas någon lagstiftning på EU-nivå. I går kom regeringen med en hel del ny lagstiftning för Sveriges del. Men finns det något ytterligare som regeringen i denna diskussion vill tillföra? Saknas det någon lagstiftning på EU-nivå när det gäller att bekämpa terrorism?

Något som har varit föremål för debatt är till exempel frågan om en tribunal för att man ska kunna lagföra terrorister. Hur ska vi gå till väga? Var och en sitter nu på sin egen kammare. Är det bra eller dåligt? Det var en liten frågeställning riktad till statssekreteraren.

Anf. 75 JENS HOLM (V):

Jag har två frågor till statssekreteraren.

Den första gäller uppbyggandet av databaser och insamling av stora mängder data. Här finns en uppenbar risk att den personliga integriteten och grundläggande rättigheter kränks. Jag tror att vi är överens om att dessa databaser endast ska syfta till att bekämpa grov kriminalitet, såsom terrorism som vi talar om nu. Därför vill jag höra om regeringens ståndpunkt.

Vilka data ska få lämnas ut från de databaser som statssekreteraren nämnde? Och på vilka grunder ska det ske? Är det till exempel efter beslut av åklagare när det endast föreligger en misstanke om grov kriminalitet? Eller ska alla data kunna lämnas ut till olika former av myndigheter? Det vore bra med en precisering av detta.

Min andra fråga rör huruvida det ska byggas upp PNR-databaser även för andra transportslag. Det är lite oroväckande. Statssekreteraren nämnde den personliga integriteten i detta sammanhang. Jag tycker att det är bra att regeringen är skeptisk eller åtminstone har frågor kring utvecklingen.

Jag har en konkret fråga om detta. Gäller det här data för transportslagen buss, tåg och båt endast vid gränsövergångar eller kan det handla om att man samlar in data om människor som tar tåget från Stockholm till Malmö, alltså inom länder? Vilka slags data ska egentligen samlas in?

Anf. 76 ADAM MARTTINEN (SD):

Jag har en fråga som gäller den svenska ståndpunkten i det andra stycket. Regeringen presenterar där på vilka principer man bygger sitt arbete. Man nämner att man ska förebygga, förhindra och försvåra. Man

nämner också den svenska strategin mot terrorism samt de två blocköverskridande överenskommelserna om åtgärder mot terrorism.

I detta sammanhang saknas dock den proposition som antogs 2018, 2017/18:174 *En mer heltäckande terrorismlagstiftning*. Den innefattar terrorresor till eget medborgarskapsland och utbildning för terrorism. Finns det något skäl till att den saknas i den svenska ståndpunkten? Har det någon praktisk betydelse?

Anf. 77 TOMAS TOBÉ (M):

Tack, statssekreteraren, för informationen!

Man får konstatera att det är svårt att invända mot en ståndpunkt som handlar om att regeringen stöder EU:s arbete mot terrorism. Sedan tillkommer en ytterligare beskrivning.

Jag kan nog leva med att regeringen har en så pass generös ståndpunkt att det finns en flexibilitet i en riktlinjedebatt. Jag välkomnar dock det statssekreteraren framförde att om det börjar handla om mer konkreta förslag är det oerhört viktigt att regeringen återkommer för en ordentlig överläggning i justitieutskottet och givetvis så småningom även i EU-nämnden.

Jag kan passa på att skicka med en synpunkt från Moderaterna. Vi tycker att det är oerhört angeläget att vi nu får ett ökat informationsutbyte mellan de nationella myndigheterna men även vad gäller ett utökat samarbete med bland annat Europol. Detta utökade samarbete är viktigt för att säkerställa att nationella myndigheter, Europol och andra i ökad utsträckning bekämpar terrorismen.

Vi har inget att invända i sak. Återkom gärna så snart det är möjligt att bli mer konkret! Detta är väldigt angelägna frågor. I övrigt är jag också intresserad av svaren på de frågor som Désirée Pethrus ställde.

Anf. 78 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Låt mig börja med Désirée Pethrus fråga. Jag vill inledningsvis säga att vi inte vill ha någon harmonisering av straffrätten, utan det är en nationell kompetens. Som jag sa i mitt anförande är vi angelägna om att man fokuserar på genomförande av den omfattande lagstiftning som har tagits fram. Vi behöver få de praktiska verktygen på plats och att genomförandet sker.

Det som är intressant, vilket jag också nämnde, är frågan om PNR och en utvidgning av detta. Där finns dock ännu inget konkret förslag på bordet. Blir det progression i frågan finns det som sagt all anledning att komma tillbaka till riksdagen.

När det gäller Jens Holms fråga besvarade jag möjligtvis även den i och med mitt svar om PNR till Désirée Pethrus. Han undrade även vad för slags data som ska få lämnas ut och på vilka grunder är detta noggrant reglerat i varje separat rättsakt. Det finns noga beskrivet.

Adam Marttinen hade en fråga om ståndpunkten och propositionen. Jag refererar då till strategin. I den finns referenser till bland annat denna proposition. I och med det är den nämnd och inkluderad i ståndpunkten.

Anf. 79 JENS HOLM (V):

Jag tycker inte att riktigt fick svar på min fråga om PNR-data från buss, båt och tåg. Jag kan ställa min fråga en gång till och precisera den

ytterligare. Vad är regeringens ståndpunkt vad gäller insamlandet av sådana data, förutom att man i dagsläget har en massa frågor? Anser regeringen att det endast ska handla om gränsöverskridande persontransporter eller kan det även röra transporter inom länderna?

Anf. 80 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Jag kan tyvärr inte gå händelserna i förväg; det finns ännu inget förslag på bordet. Av denna anledning har regeringen heller inte formulerat någon ståndpunkt beträffande det Jens Holm efterfrågar.

Anf. 81 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning under denna fråga.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Har statssekreteraren eller nämndens ledamöter något att tillägga här? Så verkar inte vara fallet, vilket anmäls till protokollet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Direktivet om juridiska ombud för inhämtning av bevismaterial.

Anf. 82 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Som ni känner till presenterade kommissionen förslag till förordning och direktiv om e-bevisning i april förra året. Vi var här senast i december inför beslutet om allmän inriktning av förordningen. Vid kommande ministermöte är det direktivet som ska diskuteras och allmän inriktning beslutas.

Direktivet var föremål för överläggning i justitieutskottet i maj förra året och i konstitutionsutskottet i november.

Förordningen reglerar när och hur myndigheterna får beordra att tjänsteleverantörerna ska lämna ut elektronisk bevisning. Direktivet ställer krav på att alla tjänsteleverantörer som erbjuder sina tjänster inom EU ska utse en representant inom EU som kan ta emot och besvara dessa order.

Detta gör det tydligt för myndigheterna vart de ska skicka en order. Det tydliggör också för till exempel amerikanska tjänsteleverantörer att även de måste ha en representant i EU som kan besvara order.

Det här blir en stor förbättring jämfört med hur det är i dag. En svensk åklagare som vill ha ut e-post från till exempel Google måste i dag begära hjälp av amerikanska myndigheter för att få ut dessa uppgifter. Detta kan ta väldigt lång tid, och det är inte heller alltid så att man får ut uppgifterna. Genom direktivet blir det alltså klart att Google ska svara direkt på krav från svenska åklagare, och omvägen kring amerikanska myndigheter kommer inte att behövas.

Vi välkomnar därför direktivet och tycker att det i grunden är bra. Under förhandlingarna av direktivet har vi lagt stor vikt vid att värna även tjänsteleverantörernas intressen, särskilt de små. Vi har lyckats få in en skälstext som uppmanar till hänsyn till företagens ekonomiska resurser när man överväger att bötfälla ett företag som inte utsett någon representant.

Sammantaget är vi nöjda med direktivet, och vill ge vårt stöd till förslaget.

Anf. 83 JENS HOLM (V):

Jag har några frågor på den här punkten. Den första är: Är förslaget om realtidsavlyssning helt och hållet avfört från dagordningen?

Statssekreteraren tog upp att det blir lättare för våra myndigheter att direkt kontakta Google i USA. Då förmodar jag att det på motsvarande sätt blir lika lätt för amerikanska myndigheter att inhämta information från svenska bolag. Är det så? Det är min andra fråga.

Jag vill också fråga statssekreteraren om regeringen har inhämtat synpunkter från relevanta aktörer, som jag vet har uttryckt mycket kritik. Till exempel menar det svenska Journalistförbundet att det kan vara svårt att säkerställa viktiga saker som källskydd när man utvecklar möjligheten att hämta in data på det sätt som föreslås. Har ni inhämtat information från dem?

Anf. 84 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Ja, för tillfället är förslaget om realtidsavlyssning borta ur texten och ur förslaget.

När det gäller amerikanska myndigheters möjligheter att begära ut uppgifter från svenska bolag är tanken att det ska finnas en ömsesidighet i detta. Svaret är alltså ja.

Har vi då inhämtat synpunkter från relevanta aktörer? Jag uppfattar att Jens Holms fråga snarare avser det som förordningen reglerar. I den delen har vi kommit lite längre i processen, och där är detta omhändertaget – ja.

Anf. 85 JENS HOLM (V):

Jag hänvisar till vår tidigare avvikande mening på området. Det går att hämta in de här uppgifterna i dag. Med de ändringar som föreslås tycker vi att det finns stora långtgående negativa konsekvenser för den personliga integriteten.

Anf. 86 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande uppfattning anmäld av Vänsterpartiets Jens Holm.

Vi övergår till dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Där finns inget att anföra från statssekreteraren. Vi anmäler punkten till protokollet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12, som även den heter Övriga frågor. Statssekreteraren har inget att anföra där heller. Vi anmäler även den punkten till protokollet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 13, Rådets beslut om inledande av förhandlingar om ett avtal mellan EU och USA om gränsöverskridande tillgång till elektroniska bevis.

Anf. 87 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Den här punkten hänger ihop med den förra punkten om förslagen om e-bevisning. En viktig fråga under EU-förhandlingarna har varit hur man ska hantera situationen att tjänsteleverantörer kan ha motstridiga skyldigheter enligt EU-rätten och framför allt amerikansk lagstiftning, till exempel Google i det exempel som jag nyss nämnde. Någon riktig lösning på det här problemet ger inte förordningen om e-bevisning.

Situationen kompliceras ytterligare av att USA har antagit en lag om när tjänsteleverantörer är skyldiga att lämna ut information. Lagen kan bland annat påverka europeiska myndigheters möjligheter att få tillgång till e-bevisning och kommer i konflikt med europeiska regler om dataskydd. Mot bakgrund av detta har medlemsstaterna, inklusive regeringen, gett sitt stöd till att kommissionen tar fram ett förhandlingsmandat om ett avtal mellan USA och EU på det här området.

Kommissionen har nu presenterat ett utkast till ett sådant förhandlingsmandat. Vid mötet nästa vecka ska ministrarna enbart diskutera utkastet och bidra med synpunkter på det fortsatta arbetet med att färdigställa det. Enligt utkastet ska de övergripande målen med förhandlingarna vara att lösa situationen med potentiella lagkonflikter och värna skyddet för bland annat grundläggande fri- och rättigheter och dataskydd. Avtalet måste också återspegla och vara förenligt med den slutliga utformningen av e-bevisningsförordningen, som just nu förhandlas.

Vi tycker att det är positivt att förhandlingar inleds. Innehållet i det utkast som vi sett är bra, men det finns alltid utrymme för förbättringar. Det är viktigt att vi fortsätter att bevaka att enskildas rättssäkerhet, personliga integritet, inklusive dataskydd, samt grundläggande fri- och rättigheter värnas. Samma sak gäller skyddet för våra svenska grundlagsregler om tryckfrihet och yttrandefrihet. Avtalet får inte heller ha en lägre skyddsnivå i förhållande till USA än det som gäller mellan medlemsstaterna enligt förordningen om e-bevisning. Det är också viktigt att avtalet innehåller en bra ordning som löser problemet med eventuella lagkonflikter.

Anf. 88 JENS HOLM (V):

Det här är ju en fortsättning på den tidigare punkten. Jag hänvisar till vår avvikande mening; vi tycker inte att man i dagsläget ska gå vidare med den här lagstiftningen.

Anf. 89 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande uppfattning anmäld av Vänsterpartiets Jens Holm.

Dagordningspunkt 14 heter Rådets beslut om bemyndigande att delta i förhandlingar om ett andra tilläggsprotokoll till konventionen om it-brottslighet.

Anf. 90 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Även den här punkten hänger ihop med förslagen om e-bevisning. Parallellt med förhandlingarna inom EU har det pågått ett arbete i Europarådet om ungefär samma frågor. Regeringen har tidigare stöttat att kommissionen tar fram ett mandat för att förhandla i Europarådet å EU:s vägnar. Kommissionen har nu presenterat ett utkast till förhandlingsmandat. Vid mötet nästa vecka ska ministrarna ha en diskussion om det här utkastet och också bidra med synpunkter på det fortsatta arbetet med att färdigställa det.

Enligt utkastet ska det övergripande målet för förhandlingsarbetet bland annat vara att säkerställa att tilläggsprotokollen stämmer överens med EU-lagstiftning, bland annat regler om dataskydd och förslaget till förordning om e-bevisning. Det tydliggörs också att bland annat grundläggande fri- och rättigheter ska respekteras.

Det är positivt att arbetet kring elektronisk bevisning inom Europarådet och EU koordineras. Regeringen välkomnar därför att kommissionen bevakar gemensamma EU-intressen inom ramen för förhandlingarna i Europarådet. Det utkast till förhandlingsmandat som vi har sett är bra, men det kan alltid förbättras.

Kommissionen menar att EU har exklusiv behörighet att föra de här förhandlingarna, vilket är en inställning som kan ifrågasättas och behöver analyseras ytterligare. Det är viktigt att vi fortsätter att bevaka att enskildas rättssäkerhet, personliga integritet, inklusive dataskydd, samt grundläggande fri- och rättigheter värnas. Samma sak gäller förstås skyddet för våra svenska grundlagsregler om tryckfrihet och yttrandefrihet. Det bör inte vara en lägre skyddsnivå i förhållande till tredjeländer än vad som kommer att gälla mellan medlemsstaterna enligt förordningen om e-bevisning. Vidare är det nödvändigt att problemet med att tjänsteleverantörerna kan omfattas av motstridiga krav enligt tredjelands- och EU-lagstiftning adresseras.

Anf. 91 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi övergår till dagordningspunkt 15, Förordningen om Europeiska åklagarmyndigheten: genomförande. Det är en informationspunkt.

Anf. 92 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Under den här dagordningspunkten kommer vi att få en lägesrapport när det gäller införandet av Eppo. I övrigt tänkte jag be att få hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 93 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen! Vi har ju varit emot Eppo, men som jag förstår det kommer detta ändå att genomföras. I någon av de återrapporter vi fått står följande: Vidare var det viktigt att utvidga Eppos mandat till att omfatta terroristbrott samt bekämpa terrorismrelaterat material online och finansiering av terrorism med mera.

Kommer regeringen att få delta i en sådan typ av diskussion? I så fall, vilken är regeringens inställning till det?

Anf. 94 ARMAN TEIMOURI (L):

Tidigare har Morgan Johansson och Stefan Löfven haft olika meningar i EU-nämnden om huruvida ett svenskt deltagande ska återaktualiseras. Då har man hänvisat till att vi haft en övergångsregering. Hur ser statssekreteraren på frågan nu när regeringen inte längre är en övergångsregering?

Anf. 95 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Jag tar Désirée Pethrus fråga först. Vi förutser inte att det kommer att bli någon diskussion om huruvida Eppo ska utvidgas till att omfatta gränsöverskridande terroristbrott. Det finns inte heller något sådant konkret förslag på bordet. Vi förutser att det kanske blir en diskussion om detta senare i vår.

På Arman Teimouris fråga kan jag svara att vi ännu inte har fört någon diskussion om huruvida Sverige ska ansluta sig eller inte.

Anf. 96 TOMAS TOBÉ (M):

Det var ändå ett besked i sig i så fall. Jag har tidigare uppfattat regeringens linje som att ni inte anser att Sverige ska ansluta sig till Eppo. Har det förändrats? Pågår det ett nytt analysarbete?

Anf. 97 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det var ett märkligt uttalande, eftersom det inte finns någon som helst parlamentarisk majoritet för att vi ska ansluta oss. Om regeringen håller på att revidera sin ståndpunkt tycker jag att det är viktigt att riksdagen får veta det.

Anf. 98 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag vill upplysa om att detta är en informationspunkt på det kommande rådsmötet och ingenting annat. Men nu är frågorna ställda, och statssekreteraren må svara om hon kan.

Anf. 99 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:

Det förs ingen sådan diskussion i regeringen. Jag vill understryka och förtydliga det om det möjligtvis kunde missuppfattas. Det förs ingen diskussion i regeringen om att ändra eller inte ändra något förhållningssätt kring Eppo. Jag kanske uttryckte mig lite slarvigt tidigare.

Anf. 100 ADAM MARTTINEN (SD):

Då blir jag lite tveksam. I justitieutskottet hanterar vi just nu ett ärende, 2018/19:JuU19, där vi från Sveriges sida avser att anta en ståndpunkt gällande utvidgningen av Eppos mandat till att inkludera gränsöverskridande terrorism. Jag vet inte om den information vi får här stämmer, det vill säga att vi inte har för avsikt att ta ställning till den frågan. Det bör rimligtvis bli så att Sverige tar ställning till det utvidgade mandatet, som den ursprungliga frågeställningen var. Det är lite oklart hur det hanteras och varför det hanteras i utskottet, men det hanteras i utskottet, och vi avser i justitieutskottet att ta ställning till det utvidgade mandatet. Det kan ju vara relevant vilken regeringens inställning är i den frågan.

Anf. 101 VICE ORDFÖRANDEN:

Återigen måste det upplysas om att det på kommande rådsmöte är fråga om genomförandet av det som är beslutat.

I sig är det en intressant diskussion som förs, men den kanske inte ska tas här.

2018/19:21
1 mars

Anf. 102 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN:
Jag tror att jag har anledning att instämma med ordföranden.

Anf. 103 VICE ORDFÖRANDEN:

Då anmäler vi den här *informationen* till protokollet.

Under dagordningspunkt 16, Övriga frågor, har statssekreteraren inget att säga. Då tackar vi statssekreteraren för medverkan och önskar en trevlig helg.

§ 4 Rättsliga och inrikes frågor

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 6–7 december 2018

Återrapport från informellt ministermöte den 7–8 februari 2019

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 7–8 mars 2019

2018/19:21

1 mars

Anf. 104 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Morgan Johansson välkommen till nämnden. Finns det något att anmäla utöver de skriftliga återrapporterna? Nej. Då anmäler vi återrapporterna till protokollet.

Vi övergår till information och samråd inför möte i rådet den 7–8 mars. Första dagordningspunkten för justitieministerns del är punkt 4, Reformeringen av det gemensamma europeiska asylsystemet och vidarebosättning.

Anf. 105 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Det är en lägesrapport från ordförandeskapet och kommissionen som ska behandlas. Det rör som sagt det gemensamma asylsystemet och de pågående förhandlingar om detta.

På Europeiska rådet i december påpekades åter behovet av att avsluta förhandlingarna om det gemensamma asylsystemet. Inget datum är ännu satt för detta. När det gäller Dublinförordningen, den kanske svåraste av dem, har inga framsteg än så länge gjorts gällande frågan om tvingande eller frivillig omfördelning. Medlemsstaterna står fortfarande långt ifrån varandra. Det förra ordförandeskapets tankar om en obligatorisk solidaritetsmekanism ledde inte fram till några konkreta förslag, och det rumänska ordförandeskapet har ännu inte förmedlat om man avser att arbeta vidare med förslaget.

Som ni känner till tillåter varken Italien eller Malta båtar med migranter som räddats på Medelhavet att landstiga i sina hamnar om inte andra medlemsstater garanterar att hjälpa till och ta emot en andel av dessa migranter. På senare tid har därför mycket av diskussionen i övergripande ordalag kommit att handla om tillfälliga arrangemang för att ta hand om asylsökande i avvaktan på att en ny Dublinförordning kommer på plats. Men vad gäller sådana arrangemang finns det inga konkreta förslag på bordet.

Under hösten 2018 väckte framför allt kommissionen frågan om att gå vidare och anta de akter som har kommit längst i förhandlingarna. Det har dock funnits ett starkt motstånd bland många medlemsstater mot att bryta upp paketet. I nuläget framstår det därför som ganska osannolikt att någon av akterna skulle kunna antas innan EP-valet i maj.

Vi har precis fått kännedom om att det finns några medlemsstater som nu vill göra ett sista försök att diskutera frågan om att dela upp asylpaketet, så även om denna dagordningspunkt är en lägesrapport på rådsmötet är det möjligt att en diskussion ändå uppstår. Däremot blir det inga beslut i denna fråga.

Vad gäller paketansatsen är regeringens inställning att alla rättsakter hör ihop och bör ses som en enhet. Men vi ska också vara en relevant aktör

i diskussionerna som förs på EU-nivå och bör därför vara öppna för olika lösningar för att komma framåt i förhandlingarna. Vi har sedan tidigare förankrat i riksdagen att vi kan överväga att anta någon akt i förväg under förutsättning att det inte undergräver vår förhandlingsposition i övrigt.

Vad gäller asylprocedurförordningen har förhandlingarna inom rådet fortsatt under det rumänska ordförandeskapet. Man har ännu inte enats om ett mandat för att påbörja förhandlingar med Europaparlamentet. Den fråga som lett till mest diskussioner den senaste tiden är den om så kallade obligatoriska gränsförfaranden, som innebär snabb handläggning av vissa ärenden vid yttre gräns. Under denna handläggning kan sökanden hållas i förvar. Det finns också andra utestående frågor bland annat kopplat till överklagandeförfarandet.

Vad gäller mottagandedirektivet och skyddsgrundsförordningen finns mandat att förhandla med Europaparlamentet. Några fortsatta trilogförhandlingar har dock inte ägt rum under det rumänska ordförandeskapet.

Vad gäller Eurodacförordningen pågår förhandlingar med Europaparlamentet. Man är i stort sett överens, men några utestående frågor kvarstår, bland annat gällande datalagringstider där läget har varit låst en längre tid. Ordförandeskapet sökte nyligen stöd för ett nytt kompromissförslag rörande datalagringstider, men inte heller detta förslag fick tillräckligt stöd i Coreper, bland annat eftersom flera medlemsstater hänvisade till den så kallade paketansatsen och kopplingen till Dublinförordningen.

Vad gäller vidarebosättningsförordningen har ordförandeskapet vid ett flertal tillfällen sökt stöd i Coreper för ändringsförslag som rör strategisk användning och integrationsförutsättningar. Trots att det har funnits brett stöd för förslagen har flera medlemsstater med hänsyn till paketansatsen ändå inte kunnat ge ordförandeskapet tillräckligt stöd för att fortsätta förhandlingarna med Europaparlamentet.

När det slutligen gäller förordningen om EU:s asylmyndighet lade kommissionen i höstas fram ett ändringsförslag gällande ett antal artiklar. Syftet med ändringarna var att ge myndigheten större möjlighet att hjälpa medlemsstater i asylprövningen. Trots försök i Coreper har rådet ännu inte enats om ett mandat för att inleda förhandlingar med Europaparlamentet om det nya förslaget.

Som ni vet har vi sedan tidigare förankrade ståndpunkter för dessa akter som fortfarande gäller. För regeringen är det viktigt att få ett effektivt, humant och långsiktigt hållbart asylsystem på plats som innehåller en bra balans mellan ansvar och solidaritet. För det krävs också att alla medlemsstater har effektiva och rättssäkra asylsystem. Det är inte minst viktigt om vi ska kunna återskapa förtroendet för Schengensamarbetet. Vi behöver ett system som kan hantera framtida kriser och som bygger på att alla medlemsstater tar ansvar för asylsökande.

Anf. 106 VICE ORDFÖRANDE:

Innan jag ger nämndens ledamöter ordet påminner jag om att regeringen inte söker något nytt mandat här. Det är viktigt att komma ihåg i denna synnerligen komplicerade fråga.

Anf. 107 PAULA BIELER (SD):

Jag tackar statsrådet för föredragningen. Jag ska inte upprepa våra avvikande meningar; de ligger ju fast sedan tidigare.

Vad gäller informationen om att man ska göra ett nytt försök att bryta upp rättsakterna undrar jag om ni har fått någon information om vilka akter man eventuellt vill gå vidare med. Det som har försvårat är att samtliga länder har en liknande ståndpunkt som den svenska, det vill säga att man kan tänka sig att gå vidare men inte om man förlorar sin förhandlingsposition, vilket ju låser allt.

Finns det någon akt som man anser vara så brådskande eller viktig av exempelvis säkerhetsskäl att det ändå kan finnas skäl att gå vidare med den?

Anf. 108 JENS HOLM (V):

Jag ska inte heller upprepa våra avvikande meningar på dessa beslutspunkter, men vi tycker överlag att detta är steg som tas i fel riktning. Vi vill ha en mer solidarisk flykting- och migrationspolitik, och vi tycker att dessa förslag i allt väsentligt går åt fel håll.

Vi stöder dock regeringen helt i att vidhålla kravet på en obligatorisk omfördelning av mottagande bland alla EU:s länder.

Jag har två konkreta frågor till ministern. Den första rör listan över så kallade säkra länder. Är det en fråga som fortfarande diskuteras, alltså att man ska ha en lista över så kallade säkra länder dit det ska vara lättare att skicka tillbaka flyktingar?

Min andra fråga rör det ministern tog upp om Eurodac och datalagringstider. Vilka tider diskuteras? Hur länge ska data kunna lagras inom ramen för Eurodac?

Anf. 109 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för informationen.

Våra ståndpunkter är kända sedan tidigare. Jag vill bara betona att det är oerhört viktigt att arbetet fortskrider så att vi får detta paket på plats och att regeringen aktivt driver på för att öka tempot.

Det medskick jag vill göra till protokollet är att om man mot förmodan når framgång i delar eller i helhet är det viktigt att regeringen återkommer till både utskottet och nämnden för att förankra ståndpunkterna.

Anf. 110 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för genomgången.

Vi har tidigare anmält avvikande meningar som jag inte behöver upprepa.

Det står på alla ärenden att det är troligt att det blir fråga om en lägesrapport, men vad blir det om det inte blir en lägesrapport?

Jens Holm var inne på frågan om säkra länder. I och med diskussionen om obligatoriska gränsförfaranden antar jag att frågan om säkra länder måste bli ännu mer uppdaterad. Hur ska man kunna återföra människor utan att veta att de kommer tillbaka till ett land i säkerhet?

Anf. 111 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag har också en fråga, och den rör det tänkta utökade samarbetet med så kallade tredjeländer. Att vi ska ha ett sådant samarbete kan man i och för sig instämma i, men hur tillförsäkrar vi de människor som hamnar i dessa de mänskliga rättigheter som vi är angelägna om att upprätthålla statusen och standarden på? Det är ju länder som inte har de rättssystem som vi är vana vid i vår del av världen.

Anf. 112 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Jag börjar, och sedan får jag nog få lite hjälp av mina medarbetare vad gäller detaljerna.

Vad gäller Paula Bielers fråga om utbrytning av vissa delar är en mindre krets länder inbjudna av Tyskland till ett frukostmöte för att under mer informella former diskutera detta. Sedan länge har Sverige och Tyskland ett nära samarbete, och det vill vi fortsätta att ha. Vad jag förstår vill Tyskland bland annat diskutera om det finns något man kan gå vidare med och hur vi ställer oss till det. Det är framför allt tre akter som har diskuterats: vidarebosättningsakten, Eurodacakten och EUAA.

Men vi håller på den ståndpunkt som är förankrad i riksdagen, det vill säga paketansatsen. Skulle vi gå vidare med någon akt gäller det att det inte försvagar vår position i övrigt.

Några beslut kommer inte att fattas på detta möte, utan detta är nog bara en trevare för att känna på hur de olika länderna ställer sig. Jag tror inte att vi kommer att få se några genombrott i dessa förhandlingar före EU-valet. Möjligheten att kompromissa blir ju mindre och mindre ju närmare valet vi kommer. Vi kommer förmodligen att få återkomma till detta under hösten.

Jens Holm tog upp frågan om säkra länder. Det pågår en sådan diskussion på både EU-nivå och nationell nivå. Jag menar att det i en del avseenden skulle vara bra att få ett säkra-länder-system på plats också för svensk räkning.

Till exempel har vi nu en ökning av antalet asylsökande från Georgien i ganska stor omfattning, men så gott som ingen från Georgien får asyl i Sverige. Dock används asylsystemet just när det gäller den delen av människor som kommer hit med den enda avsikten att begå olika brott, framför allt inbrott.

Förra året kunde vi lägga dessa ärenden i vårt snabbspår, alltså det som kallas uppenbart ogrundade ärenden. Då fick vi till stånd en mycket snabbar handläggning av de georgiska ärendena. Vi var nere på 20–25 dagar från det att man kom till det att man fick åka hem. Varje fall bedömdes individuellt, men så fungerade systemet med uppenbart ogrundade ärenden. Nu har det kommit en ny dom i EU-domstolen som säger att vi inte längre kan använda oss av detta system, vilket innebär att till exempel georgierna kommer att kunna vara kvar längre.

Detta är ett av motiven till att vi måste se över möjligheten att ha ett säkra-länder-system för svensk räkning. Sedan får man diskutera vilka länder som skulle stå på en sådan lista.

Anf. 113 Departementsrådet ANNA-CARIN SVENSSON:

Man har bollat lite olika tider, fem eller tio år, vad gäller Eurodacförordningen och datalagringen. Men läget är låst. De flesta länder vill ha en så lång lagringstid som möjligt. Man har ingen lösning än, men det är i detta härad man rör sig.

Anf. 114 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

När det gäller Maria Malmer Stenergards fråga uppfattar jag det som att det viktiga är att vi håller socialförsäkringsutskottet och EU-nämnden fortsatt informerade om hur det här går, och det är vi naturligtvis väldigt angelägna om. Jag tror att ni hade en information så sent som i går i SfU om just de här delarna.

När det gäller Désirée Pethrus fråga har jag redan nämnt frågeställningen kring säkra länder.

När det gäller Eskil Erlandssons fråga om tredjelandsdiskussioner tror jag att det är oerhört viktigt att vi har ett nära samarbete med IOM och UNHCR för att vi ska kunna upprätthålla mänskliga rättigheter i de samarbeten som vi har med tredjeländer och att de kan vara på plats på marken när de här åtgärderna vidtas. Vi pratar bland annat om samarbete med de afrikanska länderna gällande de flöden som finns från mellersta Afrika och uppåt.

Vi lyfter i alla sammanhang fram hur viktigt det är att man slår vakt om de mänskliga rättigheterna i dessa samarbeten, och så länge vi har med de här FN-organen tror jag att det bidrar till att upprätthålla detta.

Anf. 115 ALICE BAH KUHNKE (MP):

Tack, statsrådet, för föredragning och svar! Jag har dels en nyfiken fråga om vilka andra länder som är inbjudna till den tyska frukosten, dels kanske en kommentar och ett medskick.

Det var lite svepande om att de som kommer från Georgien begår brott. Jag känner dock till fall där det är hbtq-personer som har flytt från Georgien, och jag hoppas därför att man i diskussioner kring säkra länder tar dessa särskilda hänsyn och att den svenska myndigheten Migrationsverket faktiskt också gör det som den myndigheten ska göra. När vi ska bevaka mänskliga rättigheter och har gett myndigheter tydliga uppdrag känns det ju oerhört angeläget att man då också har kompetens och resurser att ge individer den prövning som de har rätt till.

Anf. 116 JENS HOLM (V):

Jag har två korta kommentarer. Om man öppnar Pandoras ask vad gäller säkra länder och vill ha med sina säkra länder så kan man vara rätt säker på att andra länder vill ha med sina så kallade säkra länder, och där har vi till exempel Turkiet. Jag tror därför att det är en ganska farlig väg att gå.

Vad gäller datalagringstider och Eurodac undrar jag förstås vad den svenska positionen är. Hur långa datalagringstider tycker ni är rimliga? Fem tio år nämndes här.

2018/19:21
1 mars

Anf. 117 PAULA BIELER (SD):

Jag vill först tacka för svaren och sedan haka på lite grann när det gäller säkra länder.

I utskottet i går nämndes mer specifikt ett tilläggsprotokoll som är på gång vad gäller säkra länder på EU-nivå. Jag undrar lite grann kring tidslinjen där.

Jag har en fundering kopplat till detta. Det har ju framhållits från flera partier under tidigare överläggningar och tidigare informationspunkter att ett system för *hur* säkra-länder-listor ska tas fram vore att föredra framför att politiker ska avgöra vilka länder som ingår. Jag oroades lite grann även för svensk del över hur säkra-länder-listan ska tas fram, så det finns inga frågetecken där. Det är bara systemen och inte det faktiska innehållet.

Från Sverigedemokraternas sida kan jag framhålla att exempelvis Eurodac är en fråga som handlar om säkerhet, och där anser jag inte att förhandlingsposition är viktigare än att få fram säkerhet. För vår del skulle man kunna gå fram redan och helst i går.

Anf. 118 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Jag svarar först på Alice Bah Kuhnkes fråga om vilka andra länder som är inbjudna. Det är Frankrike, Holland, Lettland, Belgien, Slovenien och kanske ytterligare några länder, så det är alltså en mindre krets. Sverige är sedan lång tid tillbaka ett sådant land som man gärna vill ha med även i de informella diskussionerna och i de mindre kretsarna, eftersom man anser oss som viktiga i dessa sammanhang. Vi får se vad man säger från tysk sida på den här punkten, men min grundbedömning är som sagt ändå den att det blir svårare och svårare att komma fram med en kompromiss när vi närmar oss EU-parlamentsvalet.

När det gäller Georgien vill jag säga att jag tycker att det är ett rätt stort bekymmer om man undergräver legitimiteten för asylsystemet. När vi såg att antalet asylsökande från Georgien ökade väldigt kraftigt förra året och så gott som ingen fick asyl sa vi i vår kommunikation mot Georgien att det här måste vi helt enkelt ta tag i, för det här fungerar inte längre. Georgien fick som ni vet visumfrihet för ett par år sedan, och därefter ökade det väldigt mycket även om det minskade under förra året.

Samtidigt finns det, precis som Alice Bah Kuhnke säger, individer som har asylrätt. Även om jag tror att över 99 procent som har sökt asyl har fått avslag finns ändå alltid den sista procenten, och därför måste man även när man har ett sådant här system självklart behandla varje fall individuellt. Det är vi helt överens om. Men vi bör ändå ha ett system där vi kan avhandla dessa ärenden snabbare än andra ärenden som är svårare.

Vårt system för uppenbart ogrundade ansökningar var väldigt viktigt för att få ordning när det kom så många asylsökande från västra Balkan för några år sedan. Då kunde vi använda det här snabbspåret och därmed få en snabbare hantering. Om vi ska göra det här även när det gäller Georgien och andra länder som kan komma ifråga behöver vi i så fall en ny lagstiftning på plats, och det kommer att ta några år att utreda och få ordning på det.

Som svar på Jens Holms fråga kring säkra länder och Turkiet har vi ju sagt att vi inte anser att Turkiet är ett sådant land som ska sättas upp på en europeisk lista över säkra länder, särskilt inte mot bakgrund av den rätt oroväckande utveckling när det gäller mänskliga rättigheter som vi har sett i Turkiet på senare år.

Detta anknyter också till det som Paula Bieler tog upp: Vem är det som ska bestämma vilka länder som är säkra? Jag vill ju inte ha en ordning där vi politiker sitter och börjar förhandla om listor, utan när man ska ta fram sådana här riktlinjer så är det på myndighetsnivå som detta ska göras.

Annars är det så otroligt lätt att det går troll i det här och man börjar spela på olika sätt. Vilka länder som kan komma ifråga tycker jag handlar om mänskliga rättigheter, helt enkelt.

När det gäller datalagringstiderna får Anna-Carin hjälpa mig med den ståndpunkten.

Anf. 119 Departementsrådet ANNA-CARIN SVENSSON:

Där får man komma ihåg att frågan är i en trilog mellan Europaparlamentet och rådet, och Sverige står bakom rådets position med längre datalagringstider. Parlamentet är de som vill ha kortare tider, så vi får väl se var vi hamnar.

Anf. 120 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi anmäler informationen till protokollet eftersom det inte är några nya ståndpunkter som redovisas.

Dagordningspunkt 5, Övriga frågor, aktuella lagstiftningsförslag. Har statsrådet något att anföra? Det tycks inte vara fallet, och ingen från nämnden önskar ordet. Då anmäler vi även detta till protokollet.

Vi går över till dagordningspunkt 6, Migration: EU-samarbete med länder utanför EU.

Anf. 121 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Ordförande! Det här är en återkommande punkt på RIF-dagordningen. Det här är också en lägesrapport och en diskussionspunkt och handlar framför allt om EU:s samarbete med tredjeländer, bland annat länderna i Afrika. Vi var inne på detta tidigare.

Diskussionen kommer att utgå från det underlag som ordförandeskapet har presenterat och som beskriver migrationssamarbetet med länderna i Nordafrika. I slutet av diskussionsunderlaget ställs tre frågor. Den första frågan handlar om att utveckla samarbetet med Marocko och Tunisien, och den andra och tredje frågan handlar om finansiering av medlemsstaters vilja att bidra till samarbetet.

Jag kan börja med att kort ge en ram till EU:s arbete i den här så kallade externa dimensionen.

Ramverket för EU:s samarbete med tredjeländer på asyl- och migrationsområdet är geografiskt heltäckande och utgår från fyra tematiska huvudområden: laglig migration, irreguljär migration, migration och utveckling och internationellt skydd.

Mycket av EU:s dialoger med enskilda tredjeländer handlar om att skraddarsy samarbetet utifrån såväl EU:s behov som partnerländernas behov. Samtliga politikområden och instrument i EU:s yttre förbindelser ska användas för att uppnå heltäckande partnerskap med tredjeländerna, och ett förbättrat återvändande och återtagande är också en del av detta.

Samarbetet med Nordafrika har dessa principer som utgångspunkt. Till detta kommer också Europeiska rådets slutsatser från den 28 juni förra året som lyfte fram vikten av att EU arbetar strategiskt och övergripande med såväl frågor som vår yttre gräns som samarbete i den externa dimensionen och EU-interna aspekter.

Som svar på underlagets första fråga är regeringens ståndpunkt att Sverige förespråkar långsiktiga migrationsdialoger med prioriterade

tredjeländer. Vi stöder EU-samarbetet för att stärka ursprungs- och transitländerns egen kapacitet att hantera alla aspekter av migration. Regeringen anser att samarbetet med Nordafrika är viktigt. Även om både antalet asylsökande och migranter över Medelhavet generellt sett har minskat är situationen oförutsägbar. Det visar inte minst förändringen kring vilka rutter som används. Exempelvis har den västra Medelhavsrutten från Marocko till Spanien ökat kraftigt och är nu den mest använda.

Vi måste arbeta brett. Det kan handla om att bygga kapacitet för tredjeländer att bättre hantera migration men också om vidarebosättning, återvändande och att bryta smugglarnas verksamhet. I det korta perspektivet handlar det om att rädda liv. Det är viktigt att arbetet sker i nära samarbete med UNHCR och FN:s migrationsorganisation IOM och att dessa får det stöd de behöver. Rätten att söka asyl och principen om non-refoulement måste respekteras. Detsamma gäller vikten av att efterfölja internationell humanitär rätt och flyktingrätt, som en kommentar på den frågeställning vi hade tidigare.

Vad gäller frågorna 2 och 3, som fokuserar på finansiering och samarbete med Nordafrika, måste frågorna ses i ett större sammanhang av MFF-förhandlingarna, det vill säga hur mycket EU totalt sett kommer att ha till sitt förfogande. Där är regeringens ståndpunkt som bekant att vi vill se en modern budget med omprioriteringar till fördel för gemensamma åtgärder såsom säkerhet och migration.

Som ni vet har Sverige bidragit med 3 miljoner euro till EU:s förvaltningsfond för nödåtgärder i Afrika, den så kallade Vallettafonden. Genom den fonden stärker EU arbetet med att hantera grundorsakerna till irreguljär migration och tvångsfördrivning. Regeringen stöder en balanserad ansats, det vill säga tematisk och geografisk balans i arbetet med fondens tre fonder. Det är Sahel och Tchadsjön, det är Nordafrika och det är Afrikas horn. Hittills har projekt för totalt 3,6 miljarder euro valts ut, spridda över 187 program.

Avslutningsvis vill jag också säga ett par ord om Sveriges engagemang och vårt deltagande för att nödevakuera skyddsbehövande från Libyen. Sverige är en av de EU-medlemsstater som deltar aktivt i UNHCR:s kärngrupsarbete för ökad vidarebosättning av akut skyddsbehövande från länder längs den centrala Medelhavsrutten. År 2018 genomförde Sverige två delegationsuttagningar på plats i Niger och vidarebosatte 200 personer. Ytterligare 200 kommer att överföras under våren 2019, och vi avsätter ca 1 000 av de totalt 5 000 kvotflyktingplatser som vi har under 2019 för personer från länder längs den centrala Medelhavsrutten.

Anf. 122 JENS HOLM (V):

Jag har först en kort kommentar och sedan en konkret fråga.

Vi tycker inte att erfarenheterna av andra tredjeländssamarbeten har varit framgångsrika ur ett människorättsperspektiv. Jag tänker på avtalet med Turkiet, och jag tänker också på de ansträngningar som har gjorts gentemot Libyen. Det är rätt uppenbart att det sker en hopblandning av bistånd och gränsskydd, och det är enligt oss också rätt uppenbart att det är ett ensidigt fokus på att hålla asylsökande borta från EU:s gränser och att det är viktigare än att värna mänskliga rättigheter.

Utifrån denna erfarenhet tycker vi inte att det känns som någon bra idé att utveckla samarbeten till exempel med Marocko och Tunisien. Samarbeten ska vi självklart ha, men då ska det vara i syfte att hjälpa dessa länder och inte för att hålla människor borta.

När det gäller Marocko och Tunisien svarade ministern att regeringen vill ha fler samarbeten överlag med nordafrikanska länder. Jag vill ställa en konkret fråga: Tycker man att just Marocko och Tunisien är lämpliga länder att gå vidare med? Och om man anser det, vad ska i så fall göras annorlunda mot det avtal som man har med Turkiet och det samarbete som man har med Libyen i dag?

Anf. 123 PAULA BIELER (SD):

Tack för föredragningen! Vi delar uppfattningen att man bör gå vidare med olika former av överenskommelser och avtal just för att förhindra att fler tar illegala och farliga vägar. Det har vi med i vår nationella politik såväl som i vår internationella politik eftersom den till sin natur är internationell politik.

Jag har en fråga som jag lyfte fram i utskottet i går eller kanske snarare ett medskick inför kommande åiterrapportering. Utöver rena bilaterala diskussioner mellan EU som en part och enskilda länder på andra sidan, hur väger man in exempelvis Afrikanska unionen eller att flera länder på andra sidan gemensamt vill förhandla? Det finns en styrkeskillnad där, plus att det nu har framkommit – bara i medier och av läckta dokument, så jag vet inte hur mycket vikt man ska lägga vid det, men ändå – att Afrikanska unionen är oroad av det sätt på vilket förhandlingar pågår och rekommenderar alla att neka till allt samarbete. Det är ju inte en framkomlig väg om så skulle vara fallet. Jag tycker att det vore intressant att höra om en sådan diskussion tas upp och få en åiterrapportering om det framöver.

Vi har återkommande avvikande meningar i dessa frågor. Jag skulle vilja framhålla att vad gäller exempelvis vad länder bör göra menar vi från Sverigedemokraternas sida att betydligt mer fokus bör läggas på att förhindra eventuella pull-effekter, att arbeta med den nationella politik man har för att inte göra det lönsamt att ta sig hit utan vara tydlig med vad som gäller. Man bör som sagt minska pull-effekter och push-effekter snarare än se över hur man omfördelar dem som kommer hit. Alla som omfördelas har ju någonstans farit illa av att hänvisas till en migration som är varken reguljär eller bra för någon utöver flyktingsmugglare.

Anf. 124 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Ordförande! Först svarar jag på Jens Holms frågor. Vi har olika uppfattningar om Turkiet, uttalandet och det avtal som finns. Jag menar att det var helt avgörande att få ett sådant på plats 2016, som vi talar om. Annars hade Grekland hamnat i en ännu värre situation än den man redan är i. Det handlade om tiotusentals människor som åkte från Turkiet till Grekland – i veckan. Samtidigt stoppade man flyktingströmmen vidare norrut i Europa via gränskontroller. Till slut hade Grekland fått ta hela detta ansvar, så det gick helt enkelt inte att göra på något annat sätt.

När det gäller Afrikadelen kan man väl säga att den allmänna bilden ändå är den att antalet som passerar eller åker från Afrika till Europa har minskat kraftigt. Det toppade 2015 på över 170 000 människor som tog antingen den centrala rutten eller den västra rutten. Det som har hänt nu på senare tid är att antalet som tar den centrala rutten har minskat kraftigt. I stället tar man den västra rutten via Marocko. Fram till november 2018 rör det sig om ungefär 70 000, så en minskning från över 170 000 år 2015 ned till 70 000 är så gott som en halvering när det gäller antalet passeringar.

Det innebär inte att detta är ett problem som vi inte ska ta tag i. Tvärtom måste vi se till att det finns en ordning så att vi kan minska problemen med farliga överfarter, och det är precis det som dessa samarbeten går ut på. Jag tycker att både Marocko och Tunisien är naturliga länder att samarbeta med där. Tunisien har vi bra bilaterala kontakter med. Det har vi faktiskt också med Marocko, dit vi nu för första gången på många år har möjlighet att återvisa människor som fått avslag här och inte längre har uppehållstillstånd i Sverige. Man kan ha många synpunkter på de mänskliga rättigheterna i dessa länder och i Nordafrika totalt sett, men trots allt måste vi alltid vara beredda att samarbeta med länder även om det ser ut på det sättet för att lösa problem.

Vi har en dialog också med Afrikanska unionen. Men detta är självständiga länder, så Afrikanska unionen kan inte förbjuda något enskilt land att samarbeta med EU om detta – och ska inte heller kunna göra det, tycker jag. Men vi måste naturligtvis föra en dialog också med den enheten.

Anf. 125 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Anf. 126 JENS HOLM (V):

Vi har en avvikande mening, och den handlar om det som jag anförde. Vi tycker att det är ensidigt fokus på att hålla människor borta, när man i stället borde ha fokus på fattigdomsbekämpning och mänskliga rättigheter.

Anf. 127 VICE ORDFÖRANDEN:

Då är det anmält till protokollet.

Anf. 128 PAULA BIELER (SD):

Jag vill bara kort förtydliga att jag är medveten om att det förs dialog också med Afrikanska unionen. Det nämndes även på mötet i går.

Det jag frågar efter är en mer detaljerad återrapportering om styrkeförhållandena om man ser att det uppstår hinder i och med att Afrikanska unionen har en annan bild av vad EU vill och rekommenderar afrikanska länder att agera på ett särskilt sätt och hur man i så fall vill försöka komma vidare i den diskussionen. Jag talar inte om att Afrikanska unionen ska bestämma över enskilda stater.

Anf. 129 VICE ORDFÖRANDEN:
Har du någon avvikande uppfattning, Paula?

(PAULA BIELER (SD): Nej.)

Då konstaterar jag att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande uppfattning anmäld av Jens Holm, Vänsterpartiet.

(TOMAS TOBÉ (M): Förlåt, men det här är väl information?)

Detta är en lägesrapport och en diskussion. Det är ingen ståndpunkt utan en inriktning som regeringen ska ha stöd för.

Anf. 130 PAULA BIELER (SD):

I så fall kvarstår det jag nämnde gällande ståndpunkten om vad som ska prioriteras – push- and pull-effekter kontra asylomfördelning. Den ståndpunkten har vi framfört i olika former tidigare. Den avvikande meningen från Sverigedemokraternas sida kvarstår gentemot den svenska ståndpunkten, där det finns meningar om att omfördelning av asylsökande är särskilt viktigt för att ta ansvar. Vi menar att det snarare bör vara fokus på hur man arbetar med push- and pull-effekter, att hjälpa på plats och att inte föra en politik inom sitt eget land som motiverar farliga resor.

Anf. 131 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr ordförande! När det gäller formfrågan söker vi inte stöd för någon ny ståndpunkt, utan de gamla ståndpunkterna ligger fast sedan samrådet den 3 oktober. Det gör därmed också de avvikande meningar som anmälts tidigare från olika partier.

Anf. 132 VICE ORDFÖRANDEN:

Det är en inriktning på diskussionen, ja.

Jag konstaterar återigen att det finns majoritet för regeringens här redovisade inriktning med avvikande uppfattningar anmälda av Jens Holm, Vänsterpartiet, och Paula Bieler, Sverigedemokraterna.

Vi har kommit till dagordningspunkt 8, Förbättring av den demokratiska motståndskraften: säkerställande av fria och rättvisa val samt bekämpning av desinformation.

Anf. 133 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Detta är en informationspunkt.

Ordförandeskapet kommer att informera om de åtgärder som har vidtagits av kommissionen och utrikestjänsten i fråga om genomförandet av åtgärdsplanen mot desinformation. Man kommer också att informera om slutsatserna om säkerställandet av fria och rättvisa val som antogs av allmänna rådet den 19 februari 2019.

Anf. 134 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi anmäler informationen till protokollet.

Då har vi kommit till dagordningspunkt 9, Övriga frågor. Där finns inget att anmäla.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Visselblåsardirektivet.

Anf. 135 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Herr ordförande! Denna fråga ansvarar formellt Ylva Johansson för, men eftersom den ligger i det här sammanhanget tar jag den i dag.

Också detta är en informationspunkt.

Ordförandeskapet kommer att informera om läget i förhandlingen om direktivet. Detta har föregåtts av en överläggning i konstitutionsutskottet den 18 oktober 2018 samt information i KU den 9 januari i år.

Rådet och parlamentet har redan antagit sina respektive förhandlingspositioner. Just nu pågår informella trepartssamtal mellan institutionerna. Ordförandeskapet har i en skriftlig rapport redogjort för läget i trepartssamtalen, där det framgår att vissa frågor fortfarande diskuteras med Europaparlamentet. Förslagets övergripande syfte är att stärka kontrollen av efterlevnad av unionsrätten och unionspolitiken på särskilda områden genom att fastställa miniminormer till skydd för visselblåsare.

Regeringen har utifrån ståndpunkterna som överlades i riksdagen den 18 oktober 2018 verkat aktivt i en rad frågor och fått gehör i rådet, bland annat för den viktigaste prioriteringen, det vill säga att säkerställa direktivets förenlighet med grundlagen, vårt meddelarskydd. Regeringen bevakar naturligtvis att detta säkerställs även i det slutliga förslaget.

Ordförandeskapets ambition är att nå en överenskommelse inom innevarande lagstiftningsperiod. Vid rådsmötet kommer regeringen att notera informationen från ordförandeskapet, men så här långt är detta som sagt bara en informationspunkt.

Anf. 136 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi anmäler denna information till protokollet.

Dagordningspunkt 12 heter Övriga frågor, Aktuella lagstiftningsförslag. Finns där något att anföra?

Anf. 137 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Nej.

Anf. 138 VICE ORDFÖRANDEN:

Då anmäler vi också den informationen till protokollet.

Vi har ytterligare en Övriga frågor, dagordningspunkt 16. Där finns inget från statsrådet. Då anmäler vi det till protokollet.

Vi önskar statsrådet med medarbetare en trevlig helg.

Anf. 139 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Detsamma gör vi till ordföranden och EU-nämnden!

Innehållsförteckning

§ 1 Miljö

.....	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	1
Anf. 5 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	2
Anf. 6 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	2
Anf. 7 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	2
Anf. 8 Departementssekreterare MARINA FRANSSON	3
Anf. 9 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	3
Anf. 10 Departementssekreterare EMMA WIKSTAD	3
Anf. 11 VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 12 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	4
Anf. 13 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	4
Anf. 14 ARMAN TEIMOURI (L)	5
Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD)	5
Anf. 16 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	5
Anf. 17 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	5
Anf. 18 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	6
Anf. 19 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	6
Anf. 20 MARTIN KINNUNEN (SD)	6
Anf. 21 MARKUS SELIN (S).....	6
Anf. 22 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	7
Anf. 23 PYRY NIEMI (S).....	7
Ajournering	7
Återupptaget samråd	7
Anf. 24 VICE ORDFÖRANDEN	7
Anf. 25 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	7
Anf. 26 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	8
Anf. 27 ALICE BAH KUHNKE (MP)	9
Anf. 28 TOMAS TOBÉ (M)	9
Anf. 29 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	9
Anf. 30 VICE ORDFÖRANDEN	9
Ajournering	10
Återupptaget samråd	10

Anf. 31 VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 32 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	10
Anf. 33 JENS HOLM (V)	10
Anf. 34 PYRY NIEMI (S).....	10
Anf. 35 VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 36 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	10
Anf. 37 VICE ORDFÖRANDEN	11
Anf. 38 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	11
Anf. 39 JENS HOLM (V)	11
Anf. 40 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	11
Anf. 41 Departementssekreterare EMMA WIKSTAD	12
Anf. 42 JENS HOLM (V)	12
Anf. 43 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 44 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	12
Anf. 45 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 46 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP)	12
§ 2 Transport, telekommunikation och energi	13
Anf. 47 VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 48 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO	13
Anf. 49 VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 50 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO	13
Anf. 51 VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 52 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO	13
Anf. 53 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	14
Anf. 54 VICE ORDFÖRANDEN	14
Anf. 55 TOMAS TOBÉ (M)	14
Anf. 56 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO	14
Anf. 57 JENS HOLM (V)	14
Anf. 58 ARMAN TEIMOURI (L)	15
Anf. 59 VICE ORDFÖRANDEN	15
Anf. 60 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO	15
Anf. 61 VICE ORDFÖRANDEN	15
§ 3 Rättsliga och inrikes frågor	16
Anf. 62 VICE ORDFÖRANDEN	16
Anf. 63 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	16
Anf. 64 VICE ORDFÖRANDEN	16
Anf. 65 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	16
Anf. 66 JENS HOLM (V)	17
Anf. 67 VICE ORDFÖRANDEN	17
Anf. 68 TOMAS TOBÉ (M)	17
Anf. 69 Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	17
Anf. 70 VICE ORDFÖRANDEN	17

Anf. 71	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	17
Anf. 72	VICE ORDFÖRANDEN	18
Anf. 73	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	18
Anf. 74	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	19
Anf. 75	JENS HOLM (V)	19
Anf. 76	ADAM MARTTINEN (SD)	19
Anf. 77	TOMAS TOBÉ (M)	20
Anf. 78	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	20
Anf. 79	JENS HOLM (V)	21
Anf. 80	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	21
Anf. 81	VICE ORDFÖRANDEN	21
Anf. 82	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	21
Anf. 83	JENS HOLM (V)	22
Anf. 84	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	22
Anf. 85	JENS HOLM (V)	22
Anf. 86	VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 87	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	22
Anf. 88	JENS HOLM (V)	23
Anf. 89	VICE ORDFÖRANDEN	23
Anf. 90	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	23
Anf. 91	VICE ORDFÖRANDEN	24
Anf. 92	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	24
Anf. 93	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	24
Anf. 94	ARMAN TEIMOURI (L)	24
Anf. 95	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	25
Anf. 96	TOMAS TOBÉ (M)	25
Anf. 97	JENS HOLM (V)	25
Anf. 98	VICE ORDFÖRANDEN	25
Anf. 99	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	25
Anf. 100	ADAM MARTTINEN (SD)	25
Anf. 101	VICE ORDFÖRANDEN	25
Anf. 102	Statssekreterare ELISABETH BACKTEMAN	26
Anf. 103	VICE ORDFÖRANDEN	26

§ 4 Rättsliga och inrikes frågor

		27
Anf. 104	VICE ORDFÖRANDEN	27
Anf. 105	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	27
Anf. 106	VICE ORDFÖRANDEN	28
Anf. 107	PAULA BIELER (SD)	28
Anf. 108	JENS HOLM (V)	29
Anf. 109	MARIA MALMER STENERGÅRD (M)	29
Anf. 110	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	29
Anf. 111	VICE ORDFÖRANDEN	29
Anf. 112	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	30
Anf. 113	Departementsrådet ANNA-CARIN SVENSSON	30
Anf. 114	Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	31
Anf. 115	ALICE BAH KUHNKE (MP)	31

Anf. 116 JENS HOLM (V)	31	2018/19:21
Anf. 117 PAULA BIELER (SD).....	31	1 mars
Anf. 118 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	32	
Anf. 119 Departementsrådet ANNA-CARIN SVENSSON	33	
Anf. 120 VICE ORDFÖRANDEN	33	
Anf. 121 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	33	
Anf. 122 JENS HOLM (V)	34	
Anf. 123 PAULA BIELER (SD).....	35	
Anf. 124 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35	
Anf. 125 VICE ORDFÖRANDEN	36	
Anf. 126 JENS HOLM (V)	36	
Anf. 127 VICE ORDFÖRANDEN	36	
Anf. 128 PAULA BIELER (SD).....	36	
Anf. 129 VICE ORDFÖRANDEN	37	
Anf. 130 PAULA BIELER (SD).....	37	
Anf. 131 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	37	
Anf. 132 VICE ORDFÖRANDEN	37	
Anf. 133 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	37	
Anf. 134 VICE ORDFÖRANDEN	38	
Anf. 135 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	38	
Anf. 136 VICE ORDFÖRANDEN	38	
Anf. 137 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	38	
Anf. 138 VICE ORDFÖRANDEN	38	
Anf. 139 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	38	